

308219

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
సంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 సం॥ ఆగస్టు నెల 4 వ తేది మంగళవారము.
ఆనందనామ సంవత్సర శ్రావణ శుద్ధ త్రయోదశి ౧౩.

No. 108

సంచిక ౧౦౮

శ్రీమదాంధ్రవాల్మీకి రామాయణము, పంచనము.

బాలకాండము—దశ సరికాగితములు 18 పటములు	డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 4 0
మంచి అట్టలైండు 1 0 0	డిటో (మూడవ భా.)	డిటో	కాలికోడైండు 1 0 0
డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 4 0	కాలికోడైండు 1 4 0
అయోధ్యాకాండము—1-వ భా. 11 పటములు అట్ట	డిటో	కాలికోడైండు 1 0 0	కాలికోడైండు 1 0 0
డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 4 0	కాలికోడైండు 1 4 0
డిటో	2-వ భా. 12 పటములు అట్ట	డిటో	కాలికోడైండు 1 0 0
డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 4 0	కాలికోడైండు 1 4 0
ఆరణ్యకాండము—14 పటములు అట్టలైండు	డిటో	కాలికోడైండు 1 4 0	కాలికోడైండు 1 4 0
డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 8 0	కాలికోడైండు 1 8 0
కిష్కింధాకాండము—15 పటములు అట్టలైండు	డిటో	కాలికోడైండు 1 0 0	కాలికోడైండు 1 0 0
డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 4 0	కాలికోడైండు 1 4 0
సుందరకాండము—16 పటములు అట్టలైండు	డిటో	కాలికోడైండు 1 8 0	కాలికోడైండు 1 8 0
డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 12 0	కాలికోడైండు 1 12 0
యుద్ధకాండము—(మొదటి భాగము) 10 పటములు	డిటో	కాలికోడైండు 1 0 0	కాలికోడైండు 1 0 0
డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 4 0	కాలికోడైండు 1 4 0
డిటో (రెండవ భా.) 12 పటములు అట్టలైండు	డిటో	కాలికోడైండు 1 0 0	కాలికోడైండు 1 0 0

వలయువారు:— ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెని, క్రాస్వీ, మద్రాస్.

ఓటో మోహిని

“ఓటో, ఓటో” అని ముందు పేరు పెట్టుకొని పనిచేసే అత్తలు బయలుదేరినవి. మా ఓటో మోహిని యను అత్తలు మొట్టమొదట బయలుదేరి ప్రఖ్యాతిని గడించినవారై పులినిజూచి నక్క వాత పెట్టుకొనినట్లు ఈ చెడ్డ అత్తలు బయలుదేరి బాధించు పాదా చేయుచున్నవి. కాబట్టి ఓటో అను పేరు ముందు పెట్టుకొనినంత మాత్రాన ఆ అత్తలను గొని మోసపోకుడు. ఓటో మోహినిని మాత్రమే చూచి కొనుటవలసిన విషయము వ్యవహారము. ఓటో మోహినియొక్క విశేషము లివి.

- (1) ఓటో మోహిని :— ఒక సారి బట్టలమీద రాచుకొనిన తరువాత నాలుగు రోజులవరకు వాసన పోదు. పోవునని యజ్ఞప్రదేశమున వారికి 100 రూపాలు బహుమతి యిచ్చెదము.
- (2) ఓటో మోహినిని రాచుకొనిన తోడనే చుట్టు ప్రక్క యంతయు ఘుమఘుమ శబ్దంతో నిండియుండును. ఒక పుష్పాద్యుల వనమధ్యనుండును.
- (3) ఓటో మోహిని అనేకమంది మహారాజులు, రాజులు, జనాధిపతులు, శ్రీమంతులు, కక్షికు సాధారణులు సయితము ఆమెనిచే వందలకొలది యోగ్యతాపత్రముల నిచ్చియున్నారు.
- (4) మైసూరు ప్రదర్శనములోను, ఇతరచోట్లలోను బంగారు పతకములు దాని ప్రాశస్త్యమునకయి ఒసంగిరి.
- (5) ఓటో మోహినివారు ఈ అత్తల చాగుగలేదని యజ్ఞప్రదేశమున వారికి 100 రూపాలు యిచ్చెదమని ఘంటాపదముగ జెప్ప సాహసించుచున్నారుగాని పోలిక అత్తలను సృష్టించి మోసముచేయువారు నోరు మెదల్చలేకయున్నారు. ఈబుద్ధు ప్రతిదినము వందలకువందలు ఎగిరిపోవుచున్నవి. ఏ వెండిబట్టలోను ఇవే. ఏ నాటకములలోను ఇవే. ఎచ్చటను ఇవే. $\frac{1}{2}$ బొమ్మ గ్లాసు స్టాపరుల బుడ్డి 1-కి 2-0-0. 1-రూం బుడ్డి 0-12-0. ఓటో మోహిని పెం పెండుకాడ్డ జజ్జ 1-కి 0-12-0

(ఈ కాగితము 12 తక్కువగా పంపబడవు.)

అన్ని చోట్లలోను ఏ బెంట్లు కావలయును. వర్తకులకు స్వేచ్ఛలు కల్పింపబడును. సోలు ఏ బెంట్లు:— మా భగవాన్ దాస్ చున్నీలాలు అందు కంపెని, 177 చైనాబజారు రోడ్, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే

తలమెప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బాపును

పార్శ్వపుమెప్పుల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టెడు

వనమూలికలచే హిందూదేశముంగు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

సువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నారు.

పండ్లపచ్చిటి మాచికొనిన మోసము గలుగదు

చిరునామా:— ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకా ర్యాలయము, పోస్టాఫీసు నెం. 212, మద్రాసు.

క్రొమప్రెస్ ఇంజనీరింగు

కంపెని, మద్రాసు.

ప్రింటింగు ప్రెస్సులు,

రయిసు మిల్లులు,

పిండి మిల్లులు,

సిరుతోడు యంత్రములు,

మొదలగు వాటినిన్నిటిని ఆవిరివలన గాని,

గ్యాసువలన గాని, నూనెవలన గాని, లేక విద్యు

చ్ఛక్తి (ఎలక్ట్రిసిటీ) వలన గాని, నడిపింపవలయు

ననువారు

ఎస్టిమేటులకు, స్కీములకు

మాకు తప్పక వ్రాయవలసినది.

మావద్ద ఎలక్ట్రికల్ సామానులు, జనరలు

యింజనీరింగు సామానులు విశేషముగా గలవు.

మేము ఎంగల్ బర్న్స్ లాబ్రేటరీస్ గురించి

లకు ఏ బెంట్లుము.

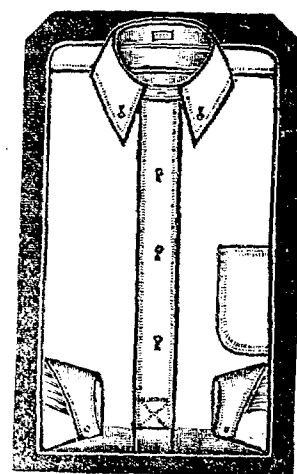
చిరునామా:—

నెం 7, ఆర్మీనియన్ వీధి,

మద్రాసు.

The Crompton Engineering Co.,
7, Armenian Street, MADRAS

టైల్ వస్త్రము.

మొదటికము టైల్ వస్త్రము
డజ్జ 1-కి రు. 13-8-0
రెండవకమున , 12-0-0
సాధారణకమున 10-8-0
ఇంగ్లీషు రంగులుగల
వస్త్రము 1-కి రు. 2-4-0
వ్రాయున కప్పుడు
మూమెడ చుట్టుకొలత
యెంతో, తొమ్మిది
అంగుళముల వ్రాయ
వలయును.

మీ యూరిక దగ్గరనున్న వైల్డ్ వస్త్రము చేరు వ్రాయును.
లండను ప్రెసింగు కంపెని,
87/88 రత్నబజారువీధి, మద్రాసు.
LONDON TRADING CO.,
37/38 Rattan Bazar Road, Madras.

అనుభూత్యాయుక్తే నిలయమువారి.
చింతాపథములు.

1. స్వచ్ఛలము. (గారంటీ) ఎన్ని సంవత్సరములనుండియైనను, వాతమువలనగాని, మరయేదోగమువలనగాని మురిగిపోయిన కాపుగాని, చేతులుగాని, రెండుమాడుబుడ్లుపయోగించిన యాస్థితిలోనికి వచ్చును. అనేకమందిక బాగుపడినది. వెల బుడ్డి 1-కి ను 4-0-0.
 2. గంజిక కప్పుము. ఇదివర కెన్నడు నెవ్వరేలేని తయారు చేయబడినది. చాల విచారణపైని కనిపెట్టబడినది. కుట్టు నయము, కడుపుపోపులకును, కనికంబియ్యలేదు. వెల తు 1-కి 1-0-0.
 3. క్రాంతిని. (పలాత్రి) ఎట్టి యసాధ్యమగు పుండ్లను నశింపజేయును. వెల దట్టి 1-కి 0-8-0.
 4. గంజిక నాశకము. ఇది మూడుపూతలలో నెట్టిగొని, విడుమును, మూపుమాపును. వెల దట్టి 1-కి 0-4-0.
 5. స్వచ్ఛ కాపి పొడుము. ఇది పలువిధములగు మూలికలచే తయారుచేయబడినది. ధాతుపుషికిని, వైద్యకాంతికిని మిక్కిలి యుపయుక్తము. వెల దట్టి 1-కి 0-6-0.
- టి. పి. క్రీస్తునాచార్యులు. ఆంధ్రు, సర్వే.
అనుభూత్యాయుక్తే నిలయం, క్రీ. నామత్తం, విశాఖపట్టణం.

కుర్చీలు, మంచములు, బీరువలు.

మావద్ద మీయింటి నలంకరించు సామానులన్నియు సులభక్రయమునకు దొరకును. చెన్న పట్టణములో మాకంటే చవుకగా నమ్మవారు లేరు.

మడత కుర్చీ	1-కి	1-2-0
కాక్చన్ కుర్చీ సాదా	"	2-2-0
డిటో చేతులుగలది	"	3-12-0
ఇనుపమడత మంచము కాక్చన్ గలది సింగిల్		10-0-0
డిటో స్ప్రింగుది		13-8-0
మట్టరకం స్ప్రింగు		12-0-0
స్ప్రింగుతో టాపు సయితముగల ఇనుపమంచము (సింగిలు)		16-8-0
బీరువలు 8x4 అడుగులు		17-0-0
డిటో 5x8 1/2	28-0-0	డిటో మేలురకం
పడకకుర్చీ అనే సోఫా కుర్చీ కేముది		8-8-0

కాటలాగులో అనేక సామానులు గలవు. వ్రాసిన వారికి పంపెదము.

పి. ఎస్. పొన్ను స్వామి పిల్లై అందుసన్
కాలిఫోర్నీ కేకర్స్ 41/42 గాటర్ బహుపీఠి, మదరాసు.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోదిట్ బహార్ (రిజిస్టరు)

అనుప్రాగ్నేయల వుడ్డేకంపబడిన ఆత్మ రుపయోగింపవలయును.
మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాసన యుండునది, కొన్ని ఏర్పరచబడిన ఫుష్పములనుండి మాత్రమే తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మధ్యసారము చేర్చబడలేదు. నీచేతిరుమాలు మీదగాని, కోటుమీదగాని కొన్ని బొట్లను వేసికొనినయెడల సువాసనలతో గూడినఫుష్పతోట లోనే గూర్చునట్లుండును. ఈ ఆద్భుతమైన నేయిరకముల ఫుష్పములనుండి తయారైన ఆత్మర యొక్క సువాసననుభవించుటకయి ఆటోదిట్ బహర్ యివ్వమని మీదగ్గిరినన్న సాపుకీపరు నడుగవలయును వారితావున లేదని మాకు వ్రాయుడు. చిన్నబుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0, గ్లౌస్సు ఆత్మరగల పెద్దసయిత బుడ్డి 2-0-0 ఈఆత్మరలో మరగబెట్టబడి ఘుమఘుమ యడుచుండు కాడ్లులు దజ్జ 1-కి 0-10-0. వి. పి. ఖర్చుకొనువారును భరించవలయును.
సోలు ఎలెంటులు-ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రెస్ కమిశన్ కంపెనీ, 155 జూమా మసీదు, బొంబాయి.
మదరాసు ఏజెంటు:- మెహత పురుషోత్తం మూర్తి సెం 29, నై నాబజారు రోడ్డు, ప్రధమ బజారుసమీపం మదరాసు.

నర్వజీవన్.

భాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది సంజీవివంటి ఒక వనమూలిక. ఇదియే మన పూర్వీకుల ఆతిరహస్యపు ఔషధము. దీనిప్రభావము కనుగొనవలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చుకొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును. నపుంసకత్వము పోగొట్టుటకు యంతకుమించినది లేదు. జన్మేంద్రియ దుర్బినియోగముచేతను మూత్రద్వారంబులకు సంభవించెడి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమును శుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమును దేహమునకు బలమును కారితయు నిచ్చును. 20 నిధములగు పేహములను మొదలంట నాశము చేయుటలో సంజీవివంటిది. "సర్వజీవన్" ఇది శ్రీమతి, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందరును సుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధి యుకలుగును.
వెల టిన్ను 1-కి 2-0 0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.
ప్రొఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,
(13-5-14) కలియుగభీమ.
16కృష్ణపు మొదలిపిఠి, తిరువల్లిక్కేణి మదరాసు.

విజ్ఞాపనము.

చందాదారులు అడ్రెసులు వగయిరా మార్పుటకయి యుత్తరములు వ్రాయునప్పుడు పత్రికలు మాకు చేరలేదని వ్రాయువారు ఏయే తేదిల పత్రికలుచేరలేదో వ్రాయనియెడల జవాబు లొసంగుటకు వీలులేదు. గాన పత్రిక గాని తేదిలు స్పష్టముగా వ్రాయవలయును.
తాము దినపత్రిక చందాదారులో, వారపత్రిక చందాదారులో వాసినయెడల చాలసమయముగా నుండుటయేగాక వారికి జవాబులు త్వరగా నొసంగబడగలవు. వారిచేరవచ్చు పత్రికలమీద ముద్రింపించిన పేరును నెంబరుతోగూడ చించి పంపినయెడల మాకు పని అతిసులభముగాన, అందరట్లు చేయుటకు వేడబడుచున్నారు.
కొందఱు విలేఖకులుకాగితము రెండు ప్రక్కలును జలుగుగా వ్రాసి పంపుచున్నారు. రెండు ప్రక్కలు వ్రాయుటలో ముద్రణాకార్యము మిక్కిలి కష్టమగుచున్నది. కావున దయయూచి విరళముగా కాగితమునకు ఒక ప్రపుననే వ్రాసి పంపుదురు గాకయని ప్రార్థించుచున్నాము. [ఆం. ప. సం.]

నోటీసు.

ముందు వారపత్రికకు చందాదారులయి ఇప్పుడు దినపత్రికకు చందాదారులయిన వారికి వారపత్రికతో నవశ్యములేదని వారపత్రికపై అప్పుతోవచ్చు పేరును చించి నెంబరుతో సహా పంపవలయునని వేడుచున్నాము. అప్పుడే వారపత్రిక బాబతువారికి బాకీయున్న సొమ్ము దినపత్రిక చితాలో జేర్చబడును. వ్యవస్థాపకుడు.

కలరాకు సిద్ధోషధము

౧౦౦-కీ-౯౯-గుణము.

తప్పక యెదశలోనున్ననుగాని కలరాను కుదుర్చును
మూత్రమును ధారాళముగను ఉష్ణమును స్థిరముగను
వుంచును.

ఇతరదుర్గుణముల రానివ్వదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం - ఋ-౧ 0=12=0. మాత్రమే.
విషాచి సంజీవిని - మా-౧౨

ప్యాకింగు పోస్టేజి వేరు.

అధికముగా గోరువారు దగ్గిరరైలుస్టేషనును వెలుపవలెను.

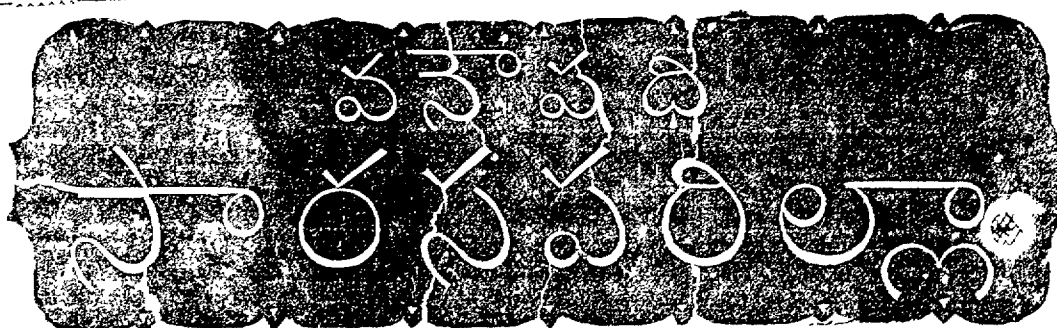
వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఎ. వి. యస్. ఏ. యం. బి.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

జి. టి. మదరాస్.

తెలిగం ఆడ్రసు
పండిట్, మదరాస్.

ఇది దేహమునందుబట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరయు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళపోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, రసపట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంక్షిం గలిగించును. నాదీతంతువులకు శుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరకానకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.
ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే కలములో నొకవిధమైన ఘోర్ప గనుపించును. రెండుసీసాలు వాడన తోడనే శరీరము బాగుపడును.
సీసా వెల రూ. 1-4-0.

డాక్టర్ డి. బి. సావంత్. ౧౪౪. ఫనసవాడి. నం. ౨. బొంబాయి
Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

పాగయోడల రాకపోకలు.

చెన్నై పురిసాక్షాతమునగు గున్నవి.

1914 సం॥ ఆగష్టు నెల 4-వ తేది

ప్రేమరు పేరు.	బయలుదేరిన స్థలము.	తేది.	పోయెడి స్థలము.	తేది.
క్లౌన్ లిస్టెన	లివర్ పూలు	2	కలకత్తా	4 ఆగష్టు
చెనాబ్	కలకత్తా	3	దెమరారా	4
ఎలిఫెంటా	నాగపట్నం.	3	గంగూను	7
ఎల్లెంగా	గంగూను	3	నాగపట్నం	4

రానున్నవి.

	ఆగష్టు		ఆగష్టు
సులేదార్ బొంబాయి	3	కలకత్తా	3
రాజా బావా	3 ఆగష్టు	కలకత్తా	3
కోబ్యూబా న్యూయార్కు	3	"	4
డండోలా వేస్టెన్	3	"	4
హబిల్ దార్ బొంబాయి	3	కలకత్తా	4
సి. కోబర్నస్ బొంబాయి	2	లండను	4
సి. ఆఫ్ మద్రా కాకినాడ	4	లండను	6
టిస్సా ప్రెస్ట్రెయిటున్	5	ప్రెస్ట్రెయిటున్	6
కాకింగో న్యూయార్కు	6	"	"
నూమిడియా కలకత్తా	7	ట్రీస్టు	8
మనోరా లండను	9	కలకత్తా	10

ఈతేదీలలో కొంచెము మార్పుండును.

వాతావరణ స్థితి

1914 సం॥ ఆగష్టు నెల 4-వ తేది

ప్రదేశములు.	తేది 4 వేదికి ఉన్న ఉష్ణము	తేది 4 వేదికి ఉన్న తేలిక	తేది 4 వేదికి ఉన్న తేలిక	కడచిన 24 గంటలలో			వర్ష పాతము.
				తేది 4 వేదికి ఉన్న ఉష్ణము	తేది 4 వేదికి ఉన్న తేలిక	తేది 4 వేదికి ఉన్న తేలిక	
గోపాలపురము	29.522	79.4	76.3	0.42	28.07	11.23	
వాల్తేరు	29.620	81.1	71.1	0.14	16.69	4.22	
కాకినాడ	29.669	82.8	76.7	0.44	18.78	12.37	
గిందరు	29.667	87.2	79.2	0.02	13.98	12.51	
మండల	...	90.0	84.0	...	11.16	...	
వెల్లూరు	29.720	93.2	80.4	...	5.89	5.11	
మృదాసు	29.761	95.3	81.5	...	5.10	7.37	
కడపూరు	29.780	90.5	78.4	...	5.14	6.25	
నాగపట్టణము	29.788	98.5	78.3	...	2.57	5.82	
కొలంబా	29.867	85.6	74.7	...	32.00	33.52	
తిరువనంతపురము	29.855	81.9	74.6	...	34.90	33.63	
కొచ్చిక్	29.837	86.7	77.7	...	57.12	67.61	
కల్లికోట	29.853	85.8	77.1	0.23	76.48	77.04	
మంగులూరు	29.825	84.7	76.3	0.21	87.71	81.24	
బొంబాయి	29.679	84.0	78.4	0.88	49.37	44.2	
దెమరారావారు	29.682	81.1	72.0	0.08	22.95	12.21	
అనంతపురము	...	92.8	77.1	...	4.90	6.49	
బళ్లారి	29.719	90.8	77.5	...	8.50	6.64	
కర్నూలు	29.740	90.3	76.8	...	9.67	9.72	
కడప	29.748	94.9	78.5	...	9.76	9.07	
దెంబలూరు	29.770	84.6	65.8	...	12.80	12.75	
కొడైకనాల	22.765	68.2	51.6	...	23.44	19.01	
ఉదకమండలము	22.960	62.1	51.7	...	22.20	25.36	
కోయంబుత్తూరు	29.790	89.7	78.1	...	8.44	7.08	
వెల్లూరు	29.758	95.7	78.4	...	9.80	11.73	
వేలము	29.789	92.3	79.1	...	11.95	13.98	
తిరుచనాపల్లి	29.794	96.9	77.6	...	3.25	7.76	
పుదుకోట	29.794	97.0	75.5	...	6.37	9.29	
మధుర	29.791	93.2	76.0	...	7.54	8.80	
తిరువల్వేరి	0.98	5.36	

చెన్నై పురిసాక్షాతమున, దత్తమండలముల నిక్కమలోను, వాయుభారము వృద్ధియైనది. క్రమమందులను సన్నపక్షము నిలిచి పోవచ్చును. దీప్తకల్పము యొక్క దక్షిణభాగమున మెల్లని గాడ్లుల వీచుచున్నవి. వీరిప్రచారము వచ్చునగునట్టి నైఋతిభాగమునకు కనపట్టుచున్నది. సర్కారును లక్ష్య తిరుగుచున్నది.

మోక్షపరిమాణము తగ్గియున్నది. ఇతరముగవోట మార్పుమీదు లేదు. సర్కారులలో పగటిపూట వేడి మామూలుకంటె మిక్కిలి తక్కువగనున్నది. వాయుమండలమున తేమ చాలతక్కువగ నున్నది. కష్టాటమునందు చిలువలుబులుగా నున్నవి. ఇతర వోట్ల భట్టముగనున్నవి. పడమటితీరమునను, కష్టాటము నందును బల్లులుపడినవి. ఇతరవోట్ల కష్టములేదు.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. బోన్ను

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు

సానీయ, రాష్ట్రీయ, వార్తలు.

వెన్నై కాలేజి లిటరరీ సాక్షాతము:— వేటి సాయంకాలము 5 గంటలకు ప్రాధానము శేషాగ్రామ పర్యవ్రాహ్మణ్యమునకు గూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

కాంగ్రెసు సభాభ్యుత్థానము:— చెన్నై పురి కాలేజి కమిటీవారు లాలా లాజపతిరాయగారిని దేశీయ మహాసభ సభాభ్యుత్థానముగ నెన్నుకొనిరి.

రాజమండ్రిలో మహాచి:— శ్రీశ్రీవరు నెలనుండియునిచ్చట మహాచి వ్యాపించి 500 మంది కడుకు మృతి నొందెరి. వీరి నాపుటై సికిల్ స్పృహగారు ప్రయత్నించుచున్నారు.

వ్యాండువాద్యము:— ఈ సాయంకాలము 5-30 గంటలకు చెన్నై పురి జంఖానాలో చెన్నై పురి దక్షిణ మహారాష్ట్ర ఇరుపదారి వాలంటీర్ల వ్యాండువాద్యమిచ్చెదరు.

భాగవతకథా ప్రసంగము:— శ్రీశ్రీ సాయంకాలము 4 గంటలకు తొండమండల హైస్కూలులో మందరేశభాగవతము గారు తిరునీలకంఠ నాయనారు చార్లెస్టు మోరెస్ భాగవతము చేయుదురు.

కావడా హాలు తిరువల్లిక్కేటి:— శ్రీశ్రీ సాయంకాలము 4 గంటలకు వీరం భువనమెడలి వీధిలోని కావడా హాలులో ఆనటి ఆదిట్టము సంకల్పమున శ్రీమతి సురస్వతివాయి గారు సందనారుచరిత్ర హరికథా కాలక్షేపము చేయుదురు.

చెన్నై పురి ఉపాధ్యాయుల సంఘము:— ఈసంఘము లోని ప్రారంభ విద్యార్థిభాగవారి సాంకేతిక సభ నిన్నటి సాయంకాలము శ్రీయల్ కార్తీకేశ్వరశాలలో రావుబహద్రు ప్రభుత్వ ప్రాధ్యాయుగారు యాధిపత్యమున ప్రదర్శించెరి.

చెన్నై పురి యూనివర్సిటీ లయబ్రరరీ:— మ్యూజియము ఆనలమునందున్న యీ పుస్తకభాండాగారములోని గ్రంథముల నిలిపివేయించుచు నిలిచులకు పొరుగునట్లై యున్నవారు, కావలసినవారు శుక్రవారమునప్పుడు మిగిలినవోజులలో పగలు 7-30 మొదలు 2 గంటలలోగా పోయి చదవుకొనవచ్చును.

ఫోన్ నెంబు: బార్డర్ లెక్కలు:— కామ్యూనికేషన్ డిపార్టుమెంటు గారి నెలపు ఖర్చులైన పియ్యట నోవారీ కల్లా పోలీసు నూపరింపెంబెంటు నియమింప జరిగి. నోవారీ లెక్కా ఆసిస్టెంటు నూపరింపెంబెంటు విలియమ్ ఫోన్ నెంబు గారికి బదిలీచెచ్చిన డివీషన్ సార్వత్రికమున సునీతీకనుకు మార్పువడిరి. ఈ సునీతీకనులోని మహమ్మదు ఆర్థర్ ఖాదిరి ఆఫ్ఫీసు గారు ముగించు జరిగి.

చెన్నై పురి వీధివిద్యుత్తుల నిధి:— ఇది స్థాపించబడి వ్యాపక సంకల్పమునందేయునట్టి నిధికి నిధి, రెండు విద్యుత్తులు 12 మందికిని, ఇంటరువిడియట్లు వారిలో 19 మందికిని, సహాయముచేయవలసి. ఇంకొకటే సమూలై 1800 గూసానులలోను 1770 గూసానులు ఖర్చుకెట్టబడినవి. విద్యుత్తులకు ధానాశ్రమగా సహాయముచేయవలయున్న సంకల్పమునకు 1200 గూసానులయినను గావలసియున్నది.

చెన్నై గావధాని కాలేజీ ముగిసినది:— మనెల 1 వ తేదిని మహాసభసభాలో జరిగిన సభయందు, 1914-15 సంకల్పమునకు, ఆనలోని సవాలు సయ్యనమహమ్మదు బహద్రుగారు ప్రసిద్ధిపెంబెంటు, నివాళి బహద్రుగారు నోవీడ రాధుమయ్య, పురాణ నాగభూషణం, జి. వి. మధుకృష్ణ ఆయ్యలు గూర్చి పెక్కుటెలుచున, ముద్దెచ్చారు వాయుగారు, ప్రెసరయగున, నేమింపబడిరి.

ప్రకటన

గుంటూరు డిల్లీ పురి సరైవహన్ తాలూకా మునుగోడి గ్రామములో గుంటూరు రంగనాయకి, గుంటూరు దళయంతలు, Criminal Breach of Trust నేరముచేసి నాతాలూకు ఒక్కొక్కనాటు 100 ల కన్నుతువొప్పవ రు 13200 లు కిన్నుతు Xల 122 కరెన్సీనోట్లు ఆపహరించివారు. అందు విషయము పోలీసు వారికి రిపోర్టు చేయబడినది. సడరు వోల్టూ Madras B.C. 40304 లగాయతు Madras B.C. 40373 వరకు వరుస నెంబెంటుల ఒక్కొక్కటి రు 100 ల కిన్నుతుల 70 నోట్లు ఆపహరించబడిననాలో నున్నట్లు నాకు స్పష్టముగా తెలియును. ఎనక సడరు నెంబెంటు ఎవరివద్ద చిక్కిన, నాటినివెంటనేవట్లకొని గుంటూరుడిక్కిరి పోలీసువారికి పంపించివలయును. మిగతా 62 నోట్లకు గూర్చి కొన్ని నెంబెంటు నావద్ద మార్పుచేసివారన నరి ఆయిన నెంబెంటు వచ్చుటకు ప్రస్తుతము వేలు తేనెంబెంటు యిచ్చియుండలేదు. అవి కూడా దరిమి లాను ఇవ్వబడును.

సూర్యగుంట్ల వెంకటేశ్వరయ్య

పీఠికాపురాధీశుని బౌదధ్యము.

పీఠికాపురాధీశుని బౌదధ్యము లోకవికతమైనది. గ్రంథకర్తలు, గ్రంథాలయధానికులు, విద్యాలయధానికులు, పత్రికాపరచారులు. పండితులు, కవులు, ఆచార్యులు, నిర్ముఖులు, బిల్డియోయ్యపుత్రుని బౌదధ్యమును గుంటూరు పరముగ జూచుచున్నారు. ఏపద్యమునును వీరి సహాయమున బడయక వృద్ధికొనుటలేదు. ఏదీనకును వీరిసాధన గోళ ఆశావాదమనట లేదు. వీరి తోడ్పాటుచే నెలకలుచున్న గ్రంథములకు లెక్కలేదు. దక్షిణాఫ్రికా భావతీయుల యానాదమును వీరికప్పుటకును ప్రతిష్ఠాపించుట వోడ్డనే పీఠికా పురాధీశుడు తనదధ్యమునకు మిలితేదని నాపించెను. ఇప్పుడు వీరు దొరకనునారీ భూముగ రెవరూ ప్రవ్యాధి పోషించనమిలైము ఇచ్చిర రు 50,000 ల విరాళము మహాసభల సంఘం ఆశ్రయించుచున్నది. మంచి నేయుచున్నది. నాటిను సాధారణము ప్రతిభలమును గోరక దానములేదు. ఆ ప్రతిభలము స్వాగతమునకు వేరిన నడచులేదు. ఏదానముచేసినను, నానియొక్క ప్రతిభలము ఏదో హిమముగ భావే మాదకలారి దారిలకొరుల సహజము. ఒక సంకల్పముచేసి జనుల సంతుష్టి నొందుచున్నప్పుడు వేరొక యాచరింపకుండునా? ఒక దేవానుమె. భక్తమె కట్టి చూచుకొనినప్పుడు తన దాన రియాసమున వర్ధిల్లెనాయని సంకల్ప మొనకుండునా? ఒక గ్రంథమును ముద్రింపించిభాషా భివృద్ధికివోడ్డుచున్నానని సంకల్పమునా? యిందెదవచ్చును. అనాధ శిశువాలయమును నెలకొల్పి ఆలోచన సుఖంతులయి వృద్ధిపొందుచుండేనా? చివరమున విద్యార్థులైన గిన్నెమును వోడ మకచ్చును. ఇదంతయు లోకసాహిత్యమే. కారి భరితమున కావడతే పోవునెంబెంటుక కల్పము విశ్రమముగ నుండునని నమ్మకమునకుట కావడమే తేనోయినపుడు, కల్పయత్నము చేయుటయందే ఫలితమును కావ గోరువారు చాలవారు. ఏదొచింతలేదను, భావ పరిపక్వములేదను, చిత్తచంస్కానము కలిగినవారు మాత్రమేనుటో ఆశ్చర్యకరమిది. గొంపగిలరు. ఇప్పుడు పీఠికాపురాధీశుని సంకల్పము ఒకటి యాద్య సామాన్యమైనది.

ఆతియాశ్రయ్యగ యాశ్రాంతమున ప్రాంతము గాన జను లేవిదా. వారి వివారింపు సాధనా లేవిదా, పునోధించుట ముగియకాదు. అంతే వైద్యుల స్త్రీయులం దింకను సావ్యాధి గూర్చి భావమివ్వలయుగా నున్నది. వైద్య సంకల్పములో వీరివై వైద్యింపబడు భవము చార్లెస్టుమోరెస్ కాలా సంకల్పము. అయినా? కల్పగ్రాంతికులక వ్యంసము చేయుచున్న నీక్రూరవ్యాధి నూనూనూ ప్రయత్నించుట మావలెని యుల్లియివ్వలయు. కలకుల్లెనకు ప్రయత్నింక తిచ్చును. దొరకెము వారింకా కలకుయలై కడు క్రిష్ణును నూపకసావుట కడు కొనినీయును. ఆంధ్రమాతి యనంబు వైద్యుల నూవ్యాధి వచ్చుచున్నది నిరుపమున ముగ మూడవవాదితే యిక్కొల్లుచు. ఇప్పిరావో ము సంకల్పంబును భారతవర్షము తిరిగింక కృష్ణునిన జూరాలము. ఈ భూపతికి దానమగ భాగ్యముకాదు. వారికి నూనంద భోగము. దానమందే ఆనందము, దానమందే గాంతము అట్టి మహాసాయనకిది యొకసంకల్పము కావోయి నను భవంబేకాక, యల్లరకము మూడవనీకొల్లె యుల్లిమా ద్యమున నూపినందుకు దేశీయవైద్యు వీరివేదల కృష్ణులై యుండక తిప్పును—కృష్ణావత్రిక.

గ్రామీణ భావ - గ్రామ్య భావ.

కూచి నరసింహము పంతులుగారు బి.ఏ. ఎల్. టి.

కీలా శాసనములలోను “అత్తి”లు మొదలగు వ్యవహార పత్రములలోను, మెట్టవేదాంతపు ముష్టిగీతములలోను, గొల్ల సుద్దులలోను, బుర్రాణాది పవిత్ర గ్రంథములను వాగ్రూపమున జనసామాన్యమునకు బోధించునట్లును, వ్యావహారిక భావ యే యుపయోగింపఁబడినట్లు నివర్తకములున్నవి. అవి యిప్పు టికిఁ గనుఁగొనఁగలిగితిమి! కీల శాసనముల వికసితవదనార విందులై యుపన్యాసకనములం దనుచున్నార కాని యీ సర్వమును ద్రవ్యి వైకీలాగుటకంత శ్రమయేలో బోధపడకున్నది. మేళములో గణికనుజూచి “యామెయొద్దఁ గొంచెము కళంకము గల”దని సామగ్రికాశ్రయించు చెప్పినట్లున్నది. ఇప్పుటికినట్లు జరుగుచున్నదే! అట్లుకూడదని యెవ్వరు చెప్పట లేక! చెప్పక!

బహులలో నేర్పుభావ, నేర్పుటకు శక్తిమై యున్న మైన భావ, పిల్లలచేద్రావించుభావ, శాశ్వతోపయుక్తిము లగు నుత్తమగ్రంథములువ్రాసి నట్లు మనయోగింపనగుభావ. ఈభావమాత్ర మెప్పటివలెనే వ్యాకరణమునంద మై యుండ వలెఁగాని, స్వచ్ఛందమై, నియుమశాస్త్రమై, జిల్లాకొక్కటి యుండునట్లుకొట్టియుగా నుండఁ గూడదని ప్రాజ్ఞులనుచు న్నారు. అట్లునుట తప్పా?

నియుమ రహితమైన వ్యావహారిక భావము వ్యాకరణ యుక్తిముగఁజేయుట యెంతయు సాధ్యమును బరిహాస పాత్ర మునో గ్రాంథికభావ నొక్కమాటుగ నమితవ్యావహారిక రూప సంకలముగఁ జేసి “యభివృద్ధి” పఱుచుట యంతయు సా ధ్యమును హాస్యాస్పదమును గాదా?

మే మట్లు చెప్పితిమా? కొంచెము కొంచెముగ మే మింక వ్రాయఁబోవు సుస్థిగ్రంథముల ననుసరించి భావ మార్పు కొనుఁదని బోధింతుమన్న నొకపుట్టుమునుక వచ్చును. “కొనఁ బోవునదె నెట్లఁబోవు బద్ధులిపాడుమేయును.” అకారణ కలహములును అనావశ్యక భాషాసాంకర్యమును దట్టించును. ప్రస్తుతము పాఠశాలలలో విద్యార్థులగతి యెట్లున్నదో చిత్ర గింపుఁడు. వ్యాకరణ మక్కఱలేదు. మాటలాడు కొనుచున్నట్లు వ్రాయవచ్చును. నాయనా! ఇదిచెప్పిది యెప్పునినొక్క చెప్పి నవరించుట కుపాధ్యాయున కాధారములేదు. శ్రద్ధయులేదు. అధికారములేదు. ఉత్తమ వ్రాహ్మణజాతి వ్యావహారికభావ వ్రాసి మెప్పించు కుతూహలముతో శూద్రవారు వర్ణము క్కులును రేఫాక్షేపములును యశేచ్ఛముగ వ్రాతలలో విని యోగపఱుచుచున్నారు. గ్రామ్యవాదులకుఁ బరిహాసమాపణ పాత్రులైన ప్రాతఁ తెలుగు పండితులు కడుపు చెక్కలుగ నవునున్నారు. “హిందుస్థానీ యింగ్లీషు” పదములు మనసు వచ్చినట్లు విగాఢముగ అచ్చుజేసి విడిచిన యాబోతుల వలెఁ బ్రజేతించు చున్నవి. పిల్లల వ్యాసములు చెడ్డ తెలుగు వ్యాసము లందుమా, చెడ్డయింగ్లీషువ్యాసము లందుమా యు నుండేమాములు పుట్టుచున్నవి. నేరొచ్చట వ్రాయఁజుంతున్న యనేక సులభాశ్లేల పదములచే విరాజిల్లు తెలుగు “శేషర్థ” పరీక్షకుల కరపద్యముల నలంకరించు చున్నవి. నవీనాంధ్ర ప్రభావమింతటితోనైన నాగునట్లు కనఁదదు. కుచకచాద్యవ యవ వర్ణనములకు వడకి సోలు మృదుల హృదయుల కీ చాల విషయము ముదిరి కవులయ వ్రాయు గ్రంథరత్నములెట్లు రుచిం చునో దురదగాహముగ నున్నది

భావకగతి యేలపట్టెనో యెఱుంగుదురా? “మొడక నైలు” గన్న నేమో విస్మయపఱుపకుండ దాని నుపయోగింపుఁ డని నెలవిచ్చుటచేత—వ్యాకరణ నియమములఁ బాటించ నక్కఱలేదని కానించుటచేత—పండితులవారి కొప్పుముచేత నెవరికిష్టము వచ్చినట్లువారు వ్రాయవచ్చునని యభానావస్థలో నుండు ముక్కుబచ్చ లాఱు బాలురకు నేర్వచ్చుఁ బ్రసాదించుటచేత.

మన భావవలెనే యుండు “అజనము” నకు ఈగతి యేల పట్టలేదు? ఉచ్చారణమును బట్టి “bot” అని వ్రాసిన శబ్దపు తొడపాసెము నెట్టి “bought” అని పట్టుపట్టి వ్రాయించు నాగరకభాషా భిక్షుమణి యగు నాంధ్రభాష యీ యిట్లేలగాలేదు? ఈనీళ్లుతుక బాహుమాన కుల ముక్కు రసము ఒక మన తెలుగునె నేల ప్రసరింపవలదు! విరు కున్నది.

పోనిండు! దయాదృగ్భూతములై పిల్లలకు నాగరీని భాషాభివృద్ధిచేసి దేశము నుద్ధరించు నదుదేశములలో నుండు దరులు “నవీనాంధ్రము”ను బహులలోఁ జెల్లఁగఁ గలరని

యట్లు చల్లచల్లగఁ జొన్నకముందు వారి యుదారభావములఁ బ్రతికాముభమునఁ గాని యితరమాన్యములఁ గాని ప్రకటించి ప్రఖ్యాతానునిక గ్రంథకర్తలయొక్కయుం బండితులయొక్కయు అభిప్రాయముల నేల తీసికొనలేదు? ఇది అట్టియట్టి చిల్లర సంకలి కాదే! భాషావిషయమే! పోనాటువలనఁ గలుగు నన్న మంతయులేకాదే! నెరటికమ్మమునఁ జడిచవచ్చుటలే కుండఁ బ్రవేశనెట్టినాదే! లింగముమ్రొంగి ‘వీరముషి’ వానిని గ్రహుకొనుచున్నారే! తమకున్న యితర విద్యాప్రాధియు మశీ కరణశక్తియు దుర్వినియోగముచేసి బంగారునంటి గ్రాంథికాంధ్రమును ముహుఁగుధార్మకముని పురికికెక్కిన భావము—గలతనొందించు చున్నారే! ఇది దేశభిమానలక్షణ దగినకృత్యమా? దయ్యాలపోతు మంత్రము నేర్చుకొని పాటునోలేదో, యని కన్నతల్లిపై ప్రయోగించినారే!

అంగ్లేయ భాషాభిమాన పౌకర్యమునకై యేర్పఱుచు కొన్న సంఘమువారు విద్యా సమద్రులు— నాగర కాగ్రేసరులు—ప్రజలు చూచినను జూడక పోయినను, వారియట్లు లను అభిప్రాయములను బ్రతికలలోఁ బ్రకటించుచున్నారే! అంతేకాని యొక్క యింగ్లీషుమాట వర్ణక్రమమునేని పాఠశాలలలోఁ దాఱుమాటు గావింపఁగలిగిరా?

చూచుంటింది, మీఁదుమిక్కిలి తగులబడుచున్న యిం టినారుకొకఁ బ్రయత్నించు భాషాభిమానలగు నిదానించి మతి నూతిలోఁ జేదవేయుఁడని పరమార్థతత్వోపదేశములు చేయుట వింతలలో వింత!

గ్రామ్యభావయతఁడు వ్యవహార భావయతఁడు ఎట్లయినను సరే!— ఇది ముఱికినీటి చెలువునంటిది. దానికొక జట్టు నున్న కొంచెమునుక పాలుగల గట్లవంటివి—వ్యాకరణమును, సత్కావ్యములును, తత్త్వీయుక్త భాషాపదము లెవ్వవియైన నాయునుక పొరలనుండి యీవలికిఁ గల్గువరహితమై, యాగో గ్యకరమై యూరివచ్చు పానార్థ మైన స్వచ్ఛాంబు వులవం టిది. ఇది స్వభాషా సామన్యమైన ధర్మము. పతనశ్రమము బాటుకొచ్చుట మంచిదిగాదు. మాటాడునట్లే వ్రాయుఁడని చెప్పుమనుట నోరెఱుగని పిల్లలచే ముఱికినీరు త్రాగించి వారి ననేక రోగముల పాలుచేయుట. ప్రతిసదగ్ధజ్ఞానమును బరిశ్రమ పూర్వకము కష్టపడ కుండ లభించునవి తేఱుమగఁ బ్రపంచము నందు నష్టికరములై యే యుండును.

తెలుగునోకొని సంస్కృతమునోకొని పోలికలేని యాంగ్లేయభాష— కష్టభూయిష్టమైనభాష— యెంతశ్రమ పడి మనబాలురుచదివి, నేర్చి పరీక్షలలోఁ గృతార్థులయి విద్యా విరుదాంకృతనామ లగుచున్నారు! దానిలోఁ సహస్రాంశ మునకేని తక్కువగు శ్రమతో శ్రద్ధతోఁ బఠించిన యెడలఁ దెలుగు విడ్డలింపడు అంధ్రవిద్యాంసులై యుండురు. విద్యాం సులైనయెడల విపరీత సంస్కరణ బుద్ధులెట్లు పుట్టును? భాషా భిమాన శూన్యత యెట్లు కలుగును? భాషాభిమానలే చాలి నందలున్న యెడలఁ బ్రస్తుతము మనభాష నల్లకల్లోలము గావింపఁ గంకణము గట్టుకొన్న ప్రబుద్ధులయూట లెట్లు పారును?

పార్లమెంటు సభ.

హిందూ దేశమునుగూర్చి.

హిందూ దేశీయ రాజప్రాతినిధ్యము.

సర్ కె.డి.రీసుగారి ప్రశ్న:—వైస్రాయిగవర్నర్లనరలు గారి పదస్థులైనవారు విభిన్నక బహుకాల మాపదవి యందుండు విషయమైన నియమమును గుఱించి మంత్రిగారి రాలోచించు చున్నారా? ఆస్థానమునకు సాధారణముగా నియుక్తులైనవారు పూర్వనయస్సు గడచినవారై యుండ నట్టినియమమునవారి యాలోచ్యమునకును, జీవితమునకును గలుగు హానివృద్ధులవిష యము, పూర్వవర్ణనమును బట్టియేని, రాలోచించితిరా?

అస్కిప్తమంత్రిగారి జవాబు:—ప్రశ్నలోని మొదట భాగమునకు నుత్తరము, లేదు. అని. అందుచే గడమప్రశ్నకే యవకాశము పూజ్యము.

ఇండియానుండి, రాజప్రతినిధుల డైరీ హాజరు.

మే. వైట్ హాసుగారి ప్రశ్న:—రాజప్రతినిధిగానుండు వారు పరిమితకాలము తీరినంతవఱకు నాదేశము వదలుట కా టంకముగ నియమమునఁ బలమారు గలుగు ప్రతికూలములఁ గుర్చి కార్యదర్శిగా రాలోచించిరా? ఈవిషయమై యేదేని చర్య జరగింతురా?

మే. చార్లస్ రాబర్ట్సుగారి యుత్తరము. రీసుగారికిచ్చిన జవాబునందే యందులకుఁ బ్రత్యుత్తర మున్నది.

మే. మాలెగారి ప్రశ్న:—ఇయ్యది స్వామాభ్యుదాసన బద్ధమైన నెప్పటినుండి ప్రచార మందున్నది?

ఉ. రాజప్రతినిధి పాశ్చాత్య ఖండమునకు రానుదేశించి న నాటంకించుటకు వైస్రాయిగారు కాసన నియమముగలదు.

ఆసాముకూలీల కాటంకములు.
ఇండియా కూలీల సాములొక గావలసి యుంటును, కనిడా ప్రభుత్వము వారు వీరిని వదుదేశమునకు రానియరాదని చేసికొనిన తీర్మానమును దృష్టియందుంచి, ఆసామునకు వెళ్ళు కూలీలవిషయమై మద్రాస్ గవర్న మెంటు వారేర్పఱచియుండు నిర్బంధముల గద్దుచేయ నిండియాకార్యదర్శిగారు వారితవదేశింతురా?

మే. చార్లస్ రాబర్ట్సుగారి జవాబు:—
ఇండియాలోని కూలీల సాసామునకు తీసికొనుపోవు టకు మద్రాస్ ప్రభుత్వమువారు లోగడ నంగీకరించియుండు ప్రదేశ విస్తీర్ణమును విరళించుటకు సాధ్యమగు విషయమును నాప్రభుత్వమువారు రాలోచించుచున్నారు. కాని, వారినిష్ఠయ మునకును, కనడావారు హిందూ కష్టజీవుల వారిదేశమునకు రానిచ్చుటకు రానియకుండుటకును, సంబంధముండదు.

ప్రశ్న:—ఆసాములో నిండియన్ కూలీలు కావలసి యుండి, వారిండియాలో సమృద్ధిగానుండియు సాసాములోని తోటనాటాలు వేయుకొరలకు దొరకకుండునట్లు, వైకనడా ప్రశ్న మసంగతముగదా?

ఉ. మద్రాస్ రాజధాని ఏజన్సీ పరగణాలోని జనులు కనడాకు బోనివచ్చువారు. పంజాబు దేశమందలి నీక్కులు, ఆ సామునకు బోగోరరు. దానిచేనాప్రశ్న యందసంగతమలేదు.

ప్ర. ఆటంకము లేకున్న నిండియాలోని కొండజాతి వారాసాము వెళ్ళుటకు సిద్ధముగా నుండలేరా? అనునది ప్రస్తుత విషయము.

ఉ. మద్రాసునకు సంబంధించి సంతక కీప్తన్న దాని గుఱాగుణములను బట్టి విచారణయైయున్నది.

థిల్లీ రాజప్రతినిధిగారి విచారణము.

మే. కీమహర్షిగారి ప్రశ్న:—వైయభియోగము న్యాయస్థానమున విచారణమునకురాకపూర్వమే దోషస్థులుగా విచారింపఁ బడు వారిని, చీకటి చెఱసాలలో నొంటికిగా వేయుచున్నారా? వారికి సంకెలువేసియె న్యాయస్థానమునకు హాజరు చేయుచు న్నారా? వారిని తమయాహారమునుగొని తెచ్చికొన నియక, ఖైదీలకు నియతమైన యాహారమే వారికిఁ జెల్లుచున్నారా? అన్ని విషయములను, వారిపై నాగోపితమైన దోషము నిరూపితమై దండ్యులయిన వారినలె, వారిని జూచుచు న్నారా? అట్లయిన నందుల కారణమును జెప్పగలరా?

మే. చార్లస్ రాబర్ట్సుగారి యుత్తరము మీ యీ నూ చనమునకుఁ గారణములు గానరావు.

కారాగార నియమాను సారముగా, విచారణలోనుండు ఖైదీలు, దుర్మార్గుము చేయుదరని గాని, పరసాహాయ్యమునఁ దప్పి వెళ్ళువరని గాని శికించఁ దగిన కారణమున్న పుడే,వారి కరదండాలు వేయుదురు. ఇంక, కూడు, గుడ్డ, పడక విష యమై, నిషిద్ధనస్తు విషయమైన జాగ్రత్తలలోనై, చెఱసాల లైటునుండి, వైవానిని తెప్పించు కొనుట కనుమతిగలదు. నిరూ పిత దోషులగు ఖైదీలవలె వీరు కూలిపనిగాని మఱియే పని గాని చేయకకూడదు. వారికివలె నితర నిర్బంధములును వీరికి లేవు. వీరు చెఱసాలలోనే యుండవలసిన వారయ్యై, చీకటిగదులలో నొంటికిగా వారినుంచుటలేదు. ఒకటియేయభి యోగమునం జేరిన యితర దోషస్థులతో మాటలాడ నియకుం డుటకైన నిర్బంధములు లేవు మఱి యేవిధములగు కష్టములు, నిర్బంధము లాగోపిత దోషులై విచారణలో నుండు వారికిఁ గల్గించుటలేదు.

ప్రశ్న:—కార్యదర్శిగారి విషయమై విచారించిరా? నెల దినముల క్రిందటనే యీ విషయమై విచారించి తెలుపు నట్లు నాకు వాగ్దానము చేసియుండిరి. ఆగోపిత దోషము నిరూపితమై దండ్యులుగా నిర్ణయింపఁ బడని జనులను వైవిధ ముగాఁ జూచుటను, నివారింపఁ జేయుదురామని యపు డడి గిలిసి.

ఉ:—దృష్టాంతపూర్వకముగా మీరు చెప్పనంతవఱకుఁ గారాగారనియమములు భంగింపఁబడెనట నేను విశ్వసింపఁ జాలను. మీ రట్లు నిదర్శనముజూపిన నాపై వలయు విచారణ ముఁజేయుదు.

ప్రశ్న:—బహుశః నిష్కోపముగా నెన్నఁదగిన వారి విషయమై ఒఱుగు నీ యన్యాయమును నివారించుటకుఁ దగు ప్రయత్నము నీలోన మీరు నేయుదురాదా?

ఉ:—నిదర్శన మేదేనిసిద్ధముగా మీకుఁ దెలిసియుండి చెప్పినవెంటనే విచారించెదను.

మే. స్విట్జి మెర్సిలోగారి ప్రశ్న:—ఒంటరిగా గడలలో నాఖైదీ లుంచ బడుటలేదనియు, నితర ఖైదీలుండు గదులలోనే వారు నుంచబడుదురనియు మీరు నెలవిచ్చితిరి. ఆరెంటికిని భేదముగలదా?

నని:—ఒంటరిగా వేఱుగదులలోనుండు వారు రన్నగస్త్రు ముల వారికిష్టమిందే తెప్పించుకొన ననుమతిగలదు. అందఱు ఖైదీల లలో వారికట్టి యనుమతిలేదు.

సకల యము సేక.

జపానునాటి వివిధమును విస్తరము.

చీనాదేశమునందలి యొక విప్లవకారునిచే వ్రాయబడిన లేఖయందలి విషయములు:—కడచిన పండ్లదండెకాలముగ నేను డాక్టరు సుకాగారితోడ కష్టవోద్యమముగ నలంబించుచుంటిని. నిరుడు సంభవించిన సందర్భాన్ని గాటి నేనింక నెటుల సజీవుడవైయున్నానో గొప్పవింతగ నున్నది. మా మాతృదేశముయొక్క డొన్నత్యమును రక్షించుట మా ముఖ్యోద్దేశ్యముగాన, డాక్టరు సుకాగారు ఒక్కప్రముఖునికి వ్రాసినలేఖను మాడగా, నా కెంతయు నాశ్చర్యముకలిగెను. చీనాదేశమును ఇండియావలె పరాధీనతకు దెచ్చుట సుకాగారి యుద్దేశ్యమని యాలేఖయందలి యంశములు స్పష్టముగ విశదపరచుచున్నది. కొరియాదేశమునకు లియాన్-యోక్ యెటుల నో, అటుల చీనాదేశమున కీత దేర్చుడను. ఈతని ప్రస్తుత చర్య మేము చిరకాలముగ మనంబులందెడికొని నెంచుచుండిన ఆశలకు భంగముగ నున్నది. ఇది నితని నాయకత్వము ననుసరించి ప్రవర్తించుట నా కసాధ్యము. మాకక్షిణిచేరిన యితర సభ్యులు దీనిని చదివి యాప్రముఖుని (అన్యాయకరముగ) యాకార్యమును దీర్చుమగ నాలించించవలెనను న్దేశ్యముతో నే నీలేఖను ప్రచురించుచున్నాడను.

డాక్టరు సుకాగారు తనకాగారు జపానునందొక ఘనముగ వ్రాసినటుల ప్రస్తావించబడియుండు లేఖలోని యంశములు:—

సంస్కారోద్యమమునందు జపానీయులు చీనావారికి తోడ్పడుటకులన ప్రాగ్భేద ప్రస్తుత సందర్భాన్ని చక్కబడవచ్చునుగాన, ఇట్టి తోడ్పాటు ఆక్షేపమును విషయమును తమకు విన్నవించుకొను చున్నాను. ఇట్లు జపానీయులు చేయుసహాయమునకు ప్రతిఫలముగ వారు తమ (చీనా) దేశమునం దెచ్చటవైనను పరిశ్రామికోద్యమములను గాని, వర్తక వ్యాపారములనుగాని, నిరాలంకముగ చేసికొనుటకు చీనావారు సమ్మతించు చున్నారు. ఇప్పుడు ప్రస్తావనయందుండు పనులు నెరవేరు నెడల ఈరెండు దేశములకును లాభకరముగ నుండును. జపానుదేశము ప్రపంచమునందలి గొప్పరాష్ట్రములలో నగ్రస్థానము నందగలుగును; చీనాదేశము తనసహజోన్నత్యమును నిలబెట్టుకొనగలిగి, తనలో నంతర్గతములైయుండు ద్రవ్యసాధనోపాయములను ప్రచారములోనికి దెచ్చి, ఆసియా ఖండమునకు విశ్వవ్యాప్తములగు దేశములలో నొక్కటిగ నుండగలదు. ఈతరున, నీరెండు దేశములను పరస్పరము సహాయపడుచు, యేత తనసహాయమునకు ఫలముగ ప్రపంచమునందలి సామగ్రిని నిర్వహించి, నాగరకత సభివృద్ధి చేయగలిగియుండును. ఇట్టిఘనకార్య మిప్పటికి ప్రపంచ చారిత్రమునందద్వితీయము. ఇప్పుడు కాలము పకవక్తమై యున్నది. ఇట్టి మంచి తరుణమును పోగొట్టుకొనరాదు. కాబట్టి, యిందుక్రింద నుపాదించబడియుండు సంశయముల తాము చిక్కగను, జాగరూకతతోడను ఆలోచించుదురని తలచుచున్నాను.

యూ.కే.గారి ప్రతిజ్ఞలు.

పూర్వకాలమున పింగుగారి నిరంకుశ రాజపరిపాలనము క్రింద కష్టపడుచుండిన చీనావారు ఆనిరంకుశాధికారమును దొలగించి ప్రజాసత్తాకమును సాపించుటకు ప్రజలందరికీగ్గటిగ తీరుగబడిరి. ప్రజానాయకులు భూతదయయం దెక్కువ గౌరవముగలవారై నెత్తువరదలై పౌరులట్లు పోరాడుట నుపేక్షించి, సామెపాయము నలంబించి యుత్తరదేశస్థులకును దక్షిణ దేశస్థులకును సమాధానమును సమకూర్చిరి; తిట్లలముగ పింగు చక్రవర్తిగారు రాజ్యమును, అధికారమును విసర్జించుకొనిరి. తదనంతరము యూ.కే.గారు చీనాభివృద్ధినికను ఆధ్యక్షుడు (సెనెటరు) నెన్నుకొనబడిరి. ఆహోవాన బడయుత్రతీ, నాతడు తా ననవధము రాజ్యాంగ ముగ్ధుడ ననుసరించి యుండునట్లును, చీనాభివృద్ధి పట్ల భక్తిగలిగియుండునట్లును వాదనముచేసెను. తాన యప్పటినుండియు నతడు రాజ్యాంగ ముగ్ధుడకు ప్రతికూలముగను, న్యాయమార్గమునకు విరోధము గను ప్రవర్తించెను; రాజ్యాంగ మను నేరు నాధారము చేసికొని కడుప్రూరముగ పాలించెను. అందులన ప్రజలకు అశ్చర్యము, ఆగ్రహమును అధికమాయెను. కాని, తమ కొంతలను పోగొట్టుకొనుటకు తగిన సదుపాయములు లేకపోయినవి. పింగు కుటుంబరాజులకంటె నెక్కువగ ప్రూరస్వభావమును వహించి యూ.కే.గారు పరిపాలించినను, ఈయన అధికారమునందు ప్రజలకు గౌరవము చాల తక్కువగనే యుండెను. కడచిన, రెండేండ్ల కాలములో విప్లవము లనేకములు జరిగినందుల కిదియ కారణము. ప్రజలు తిరుగబడుదు

రనుటయు, విప్లవము పునః పొడనూపుననుటయు, నిర్భయము, వివరము, ఇతరుల సహాయములేక, చీనావారు తమ నిజమమున నెక్కువయిండు వలసినయెడల, నైప్రయత్నము లెప్పుడు ఫలభరిము లగునో చెప్పటకష్టము.

జపానీయు లేల జోక్యము పుచ్చుకొన వలెను?

ఒక్కదేశము క్షీణదశకు వచ్చుటకుండగా బలవంతమగుదేశ మొందు దానికి సహాయపడుట కలన ననేక విధముల మేలుకలుగును. లహిసదశలో నుండు దేశముయొక్క కష్టము త్వరలో తొలగును. ఆ దేశమునందలి అశాంతిలహములు అంతరించును. విదేశములవలనినిర్బంధములు తొలగిపోవును. జపాన్ దేశము చీనాదేశమునకు కడుసమీపమునం దుండుట చేతను, పీనిలో నొక్కదాని స్థితిగతులు మఱియొకదాని స్థితిగతుల ననుసరించుచుండుటచేతను, చీనాదేశములోని విప్లవ కారులు తొలుదొలుత జపానుదేశస్థుల సహాయమును, కోరుట సహజము పరిపాలనా విధానము, వైనికుల తట్టితలు, విద్యాభ్యాసమునకు ప్రోత్సాహము, పరిశ్రామికోద్యమములు, వీని యభివృద్ధిని గోరి ప్రయత్నించుటలో తమదేశమునకన్న నెక్కువ అభివృద్ధిదశలోనున్న దేశముల సహాయమును కోరుట అవసరముగ నున్నది. జపానీయులును, చీనావారును ఒక్కటే జాతిలో చేరి, ఒక్కటేభాషా వాఙ్మయముగలవారై నందున చీనాదేశమునందలి విప్లవకారులు జపానువారి సాయంబున కెదురుచూచుటకు తగినకారణము లేర్పడుచున్నవి. పరిపాలనా విధానమును, పరిశ్రామిక వ్యవహారములను వృద్ధికి తెచ్చినట్లుకాని, నీరెండురాజ్యములును, వానియందలి పాలకులును, వారితులును, ఇతరదేశములలోకంటె నెక్కువగ పరస్పరమైత్రి విశ్వాసములు గలిగియుండుటకు అనుకూలముగను, చీనాదేశమునందలి ముఖ్యవర్తక స్థానములలో నెల్ల జపాను వర్తకులకును, కూలివారికిని ప్రత్యేకము ధారాశక్తిను నేర్పడును. తద్వారా, చీనాదేశమునందలి వర్తకవ్యాపారము లన్నియు జపానువారి యధీనమగుటకు పీలేర్పడును. మంచికాల మానన్న మైనపుడు, చీనావారు, తాము తత్త్వాన్ని మితరదేశస్థులతో చేసికొనిన ఒకంబడిక లాదిగాగల యేర్పాటులవలన తమకు తటస్థించియుండు నిర్బంధములను తొలగించుకొనుటకును, ఒడంబడికలందలి లోపములను సవరించుటకును ప్రయత్నించును. అట్టి సందర్భమున సందర్భములకు గొప్ప వ్యవహారములను పరిష్కరించుటకు చీనావారికి జపానీయుల సాహాయ్య మావశ్యకము. మఱియు, తమ న్యాయశిక్షలను చెఱసాల పద్ధతులను సంస్కరించుటకు చీనావారికి జపానువారి మంతనము లావశ్యకములగును. జపానువారు తమ యంగీకారమును దొలుదొలుతనే తెలియజేసికొని, నూతన స్థానిక నిర్బంధములను తొలగించుటకు ఓంకలుగును. అప్పుడు జపానీయులు, చీనాలో నెచ్చటన్న నచ్చటనే యుండవచ్చును. కన్యంను తీరునలవై యధికారము తమకు వశమగునప్పటికి చీనావారు వర్తకవిషయమై జపానువారితో నొకవిధముగ ఒడంబడికచేసికొందురు. అందువలన, చీనానుండి జపానులో దిగుమతి కాబడు వస్తువులకును, జపానునుండి చీనాలో దిగుమతి కాబడు వస్తువులకును పక్షులు తొలగింపబడును. చీనాదేశమునందలి వస్తుసంచయోత్పత్తియు, జపానునందలి వర్తక పరిశ్రామికాభివృద్ధియు నొంజొంటితో ననుసరించి యుండును.

ఆంధ్రమాన్ ద్వీపములు

ఒక ఖైదీయొక్క దురనృప్తి.

ఆంధ్రమాన్ ద్వీపములకుం బంపి యచ్చట గొంత కాలము క్షేమ నశభవించిన ఒకవ నిండియాకు గిప్పింపబడు ఖైదీలు, వా రెండుజాతుల దేశీయజాతి ఆపరణాతప్పక దక్కిన పరగణాలో దేరియొచ్చెను గల కారాగారములో వదిలి నెట్టుకుటకు వాడుకలో నున్నది. గాజుయోగ్యములకై క్షేమిధింపబడి యాశ్చర్యలో గొంతభాగము నందమాను ద్వీపములం దనుభవించిన ఒకవ నిండియ దక్షిణాంధ్రయాత్ర రక్షింపబడి వైవాహికచోష్టన నితొ పరగణాలోని కెయిళ్ళలో నుంచుబడి యిద్దరుఖైదీల పరిశాపకరము గురువధకు గుఱించి లాహోరునందుం బ్రయగము "మీమాలయ" యను పత్రిక యొక్రిందిరున వ్రాయుచున్నది.

పంజాబీయుగు బాబురామహరియను ఖైదీయును, సంయుక్తముగ జాల నివాసియును పండిరామచరణాల యను ఖైదీయును నిండియ ఆంధ్రమాన్ ద్వీపములకుండి ఇండియాకు రక్షింపబడి, మొదటిఖైదీ కన్న నూరుకొలుగు నందును, రెండవఖైదీ హోషంగిబాబు కెయిలులోను నుండ

బడిరి. ఈ చెఱసాలలు దక్షిణ ఇండియాలోనివిగాన, వీని యందు ఖైదీల కిడబడు నాహారము మదరాస్ లో దేహ తల్పియున కనుకూలమైనదిగ నుండును. దక్షిణఇండియా చెఱసాలలదగ్గలి ననుసరించి యీ ఖైదీల కిద్దరికిని ఉదయమునను సాయంకాలమునను అన్నము నెట్టబడుచున్నది. ఈ యాహారము యేమోతల్పియునకు సరిపడకుండున వారు చాలవఱకు పస్తుపడియుండవలసినట్లు లేర్పడుచున్నది. ఇ దంతయు బుద్ధి పూర్వకముగ జరుగుచున్నదని యెవ్వరును నెప్పటలేదు. ఆక్షేపణీయుగు గ్రంథము నొకటిని అలహాబాదు "స్వరాజ్య" పత్రికలో వ్రాసినందులకై బాబురామహరి కేడేండ్లక్షేమ విధింపబడెను. పండిత రామచరణ లాలుకుం బడేండ్లక్షేమ విధింపబడె. రామచరణాడు తన క్షేమకాలములో నగము కాలవీరకలక గడపయున్న నింక నీతడు వెదురుబొంగులనుండి మోకలకు తేయు కిట్టుమగువని తేయుచున్నాడను. ఈపని సామాన్యముగ నేరముల జేయుటయే స్వభావముగ గల ఖైదీలు చేయునట్టిది. ఈ వెదురునుండి కారునట్టి సారమును దాకి నంతమాత్రముననే శరీరమున బొక్కులు గట్టును. కాబట్టి, సదుపనినిచేయుట రామచరణ కట్టి దురవస్థను గలిగించునో యూహింపవచ్చును. తమకు ఒకంబుండిన క్షేమలో హౌసిక యుత్తరమును వ్రాసెను. దానియందలి భావ మిందుక్రింద బొందుపరచబడియున్నది.

ఏకారణముచేతనో, అందమానుద్వీపములను వదలిన యెడల కష్టమంతయుం దీరునను వెళ్ళేయాలొచన నాకు గలిగెను అట్టి యాలొచన సరియైనదికాదనియు, నేను పారపాలక పరిచయము నిష్పడు నాకు దెలియుచున్నది. జొన్న కొట్టెలు మా కాహారముగ నియ్యబడుచున్నవి. ఈయాహారమును నేనీ కలకు రుచిచూచి గూడ నెఱుంగను. వినరుట, కలబందను దంచుట, యివి నేనుచేయవలసిన పనులుగ నిర్ణయింపబడినవి. కలబందను దంచుటకునానెహా నిరు బోధకాకపోవచ్చును. అది యిట్టిదని విశదపరచుటయు కష్టము. ఈ పనిచేయుటకులన జేతులలో బొబ్బలులేచి, దేహమాద్యంతయు బొబ్బలై పక్కలు గట్టుటగలదు. కాబట్టి, ప్రయత్నిత్రుడా! ఖైదీలకొంగలబడు సౌకర్యముల బడయుటకు నాకుగల హక్కును దెలియంబడుచు దొరతనమువారికొక విన్నము నంపుడు. మేము అందమాన్ ద్వీపములలో గొప్పకష్టముల నోరిమిత్తోధరించితిమి. కష్టపడిపనిచేయు విషయమున నాకిప్పుడు కొంత సౌకర్యము గలిగింపబడవలసియున్నది. నాకు సంయుక్తపరగణాలలో క్షేమిధింపబడెను. కాబట్టి, ఆపరగణాలలోని చెఱసాలకు వేరకైన నన్ను బంపవలెను. ద్వీపాంతరవాస క్షేమకు, ఖైదుక్షేమకు అంతర మపరిమితము క్రిమినల్ ప్రాసీజర్ కోడు 124 (ఎ), నెక్సను ననుసరించి కరెనఖైదు క్షేమ యొద్దకంటె నెక్కువ కాలమునకు విధింపరాదు. అదే, నేను ౧౯౦౪ లి నెలలు చెఱసాలయందు గడపితిని. కాబట్టి నేను సౌకర్యముల బడయుట కర్హుడవైయున్నాను. ఇప్పు డిచ్చట నేను చేయుచుండు పని తప్ప మరేదీయు ని చెఱసాలయందులనందున, నేను మఱియొక చెఱసాలకుం బంపబడనిదే పనిచూడాలను. త్వరలో నాకు నుఖము గలుగుచి మి త్తము నా విషయ మంతయు సార్వభౌమిక శాసన నిర్మాణ సభలో సభికుల యెఱుకకుం దేబడుటకుం బ్రయత్నించవలయును. ఈపనుల నెఱవేల్పుటకు దయతో ద్వీపమును, దిన మొకయుగముగ మహాకష్టముతో గడపుచున్నాను. మాకు నెలలుతా మరల మీ కుత్తరము వ్రాసెదను. వాస్తావన ముఱకుము సుమీ! రోజూ నేను 25 నేనులొప్పులు, 20 నేనుల గోగములు విగరుటయేగాక, ఒక్కటింపావునెం దంచవలెను. ఇది మహాభయంకరముగ కష్టమైన పని.

ఈనర్తనమును వాస్తావత్రికుం బంపి యాతండు వెలియచ్చి యభిప్రాయములు:—గ్రంథమునంతయు విశదపడుచుట యెత్తెం మె చాలును. వ్యాఖ్యాన మనాశక్తియు, వివరము, దీనిని (లేఖకు) గుఱించి నేనొక్కమాట కెన్నవలసియున్నది. ఈజాబును మాకున్న వానిములకాలము నాపతి కియ్యక చెఱసాలాధికారు లేటుల కాల యాపనను కలిగించి ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది. బాబు జాన్ నెల తే 9 క వ్రాయబడెను. జాన్ నెల తే 10 దిన లిపాబుయన్త నేనుబడి యున్నది. ఇంతకాలమేల యీజాబు ఆసియుంబడెనో? ఈ జాబువ్రాసిన ఖైదీ చెఱసాలయం దనాసౌకర్యముచే బాలరాధపాదెను. ఈయనక క్షేమకాలముండు ప్రసక్తియొక్క శీతోష్ణాన్నితి చెడియుండుటయే కారణమని నేను చింతింపచున్నాను.

ఆంధ్రపత్రిక.

ఆంధ్రదేశమున సం॥ ప్రాచీన శుభములు
చుంగరి వారము.

కృష్ణ వరదలు

కృష్ణ గుంటూరు మునిగియున్నది గ్రామముల పొలముల గిరిగిరివలెనున్నది కడచిన మూడు నాలుగు నెలలనుండియు, మాపత్రికా ముఖమున ప్రకటింపబడుచున్న వార్తలు మిక్కిలి వివాదములుగల్గించుచున్నవి. అందు విషయమును, నిజానా, తెనాలి తాలూకాలవారు, నెలకలవలె స్థానికులచే లేక, సమవత్సరమున కానవత్సరము ప్రాణములను గుప్పెటలో బెన్చి కొని తీసుకొనివచ్చుచున్నది. నాంక్రమిక వ్యాధులచే బలబట్టి వేధించుచున్న యీవరదలకు ప్రజల కొంతవలె కలవాలువడినను కొంతలుకూలించి కాదుకూలుకైన స్థలమును, గడ్డికుప్పలు ప్రవాహముచేత తనుబిడ్డలవలె పెంచుకొనుపకు చలకైన నాలుగువరకలును, పైరులుచేడి సర్వము కోల్పోయి కిక్కిరించుచున్న శక్తియు లేక. స్త్రీలను, పిల్లలను పశువులనుచేర్చి ఏకట్రాకో ఏకట్రాకో ఆడ్రాచించి కాలముగడచుచున్నదియొక్క యిక్కలిసంతాపమునైనదిగను, దుస్సహనైనది గనుచున్నది ఇప్పటివరదలవలన తెనాలి కేంద్రమున కాలము రెండునెలలను రహితము 50 గ్రామములును, దివిసమయము ముప్పది గ్రామములును ముప్పది, పైరులన్నియు నాశనమైనవని తెలియుచున్నది. కృష్ణానది కింగులు సహితముకెగిరి పట్టాక్రందించుచున్నది, గ్రామములును నిప్రవాహము చాలగుడుధయముచే ప్రజలుతల్లడిల్లిరి గాని, ప్రజలయొద్దనున్న విటివలజాపిత శ్రద్ధచే నిట్టివిషయము కొంతవలె తప్పినది. తిరిగి పదికోజులులోగా చలములు లేనియెడల మిగిలిన కలింగులనుండి పంటలను సద్దయించేయగలమని ఇంజనీయరుగారు అధికారులు కైర్వయ్యతో నున్నారు. అయినను ఈ కైర్వయ్య పంటలకు మితిలేని నష్టముకలుగునేమోయని జనులు భయపడుచున్నారు. ఈవరదవల్ల కల్గుచున్న తిగుసహాయముచేయుట సర్కారువారికిని ప్రజలకును విషయమున్నది.

కాని, మాకార్యచరణమునకు వచ్చుచున్న సమాచారములను బట్టి దివి సమవరగణా జమీదారులును కృష్ణామండలాధికారులును చేయుచున్న సహాయము మిక్కిలి స్వల్పముగనున్నది తెలియవచ్చుచున్నది. దివివరగణా జమీదారుగారు ఆంధ్రపత్రిక బియ్యమును పంపించుట కొంత ప్రశంసనీయమగు సంగతికాదు. ఏబది గుస్తాలచుమాత్రమే తెప్పించిన కల్లెరుగారి చర్యయు ధారావాసమిచ్చెట్లుకాదు. మనుష్యులసంగతి యేయిట్లుగ నెకపశువులకుచేసిన సహాయమెట్లగునది ఊహించుకొనవచ్చును. పెదకళ్ళేవల్లి చెరువు కట్టమీదను, అయోధ్యకట్టమీదను, కాజమున్నగు గ్రామములలోను ఏకక్కలెండకొనిపోయి, ఏవేవాకురొట్టలన, యెండుతాళిచూకులనో, ఆప్యాయముగా భోంచు ఆపససంతానమును కలదకొని నచో నచియెట్టితీయం దుండునదియు కొంతము తోచవచ్చును. రెండుసంవత్సరములక్రింద గడలలో మిక్కిలి యుధారసాహసములతో ప్రజల భారమువహించిన జిల్లాసంఘమువారు, సమయమున మిన్నకుంటుంట కనుగోచనయము.

నిరందలు నుపేక్ష భావమువహించినను, దేశసేవా బద్ధులైయున్న ఆంధ్రజాతీయకళాశా లోపాధ్యాయులైనను సికార్యమునకు బూనవలసియుండెను. ఇట్టిసమయమున గుంటూరుపురవాసులు కనికరహృదయులై, ఆహారపదార్థములు వసూలుచేసి వరదలపాలనవారికి పంచిపెట్టుటకై దేశభిమానులగు కొందఱు యావనులను పంపిరనువార్త సంతోషమునుగలుగ జేయుచున్నది. ఆనుండలాధ్యక్షులగు జొత్తిగదనాధరాయువారు ధారాళముగా ప్రవర్తించుచున్నారనుటసంతృప్తికరముగనున్నది.

దొరతనమువారును ప్రజలును నేడియోకొంత సహాయముచేసి రయితుల ప్రాణములనుమాత్రము కాపాడుచున్నారు. కాని, రయితులకష్టము లింతటితో దీరునవికావు. వారికష్టములన్నియు ముందే రానున్నవి పైరులన్నియు కుల్లచు. పశువులకు మేతయుండదు. నిలువయుంచుకొనిన పదార్థములు చాలనలకు పాక్షాపాయియుండును. పాతర్లన్నియు ముక్కిమొలకలెత్తును. వరదలు తగ్గినను కాలుదీసి కాలుపెట్టుటకు వీలులేక యేడియోయొక్క మొత్తు స్థలమును చూచుకొని అచ్చటనివసింపవలసి యుండును. తినుట కాశార మున్నను లేకున్నను కిస్తులు చెల్లింపక తప్పదు. కిస్తీవెంట కిస్తీవచ్చి మెడకు చుట్టుకొనును. మూడు పైర్లు వేసికొనుటకైనను విస్తీనములుండవు. తిరిగి పొలములను నాటి నాలుగుగింజలు పండించుకొనెదమన్న నారైనను దొరకుటకష్టము. ఈవరదలపాలన రయితులకు ముందుగానున్న కష్టములు వెనుకవచ్చిన వానికంటె దుస్సహములు. రాజ్యమునకు వెన్నెముకవలెనున్న రయితు నీడుస్థితినుండిలేవ నెత్తుట కంటె న్లాభ్యుత్తమమగు కార్యములేదు. కాని యీ విషయమున ప్రజలంతగా చేయగలిగినది కనుపట్టదు. దొరతనమువారినిగాదనే యీ భారము విశేషముగ నున్నది. వీలయినంతవలె కిస్తులను తగ్గించవలసియుండును. తిరిగిపొలములనుకొని బ్రతుకు తెరపు జూచుకొనుటకై నారును చవుకధరలకు తెప్పించియ్యవలసియుండును. ఇట్టిసమయమున సానుతాప హృదయులగు నధికారులెంతయైన జేయవచ్చును. ప్రస్తుతసమయమున కృష్ణామండలమునకు ట్యూరింగుగారును, గుంటూరుమండలమునకు రాయగారును, పాలకులుగానుండుట ప్రజలయదృష్టమని చెప్పదగును. వీరిరువురునువిశాలహృదయులు. ప్రజాభిమానులు. కరుణాస్వభావులు. వీరియాపశ్యమయమున ప్రజలకు చేయగలిగిన సహాయమంతయు ధారాళముగాచేసి వారి కృతజ్ఞతకు పాత్రులగుదురని నమ్ముచున్నాము.

తెనాలి కేంద్రము తాలూకాలకు వచ్చు నీముంపులను తగ్గించుమార్గములను మావిలేఖకులింత వలకు సూచించియుండలేదు. అయినను కొల్లూరు నివాసులొకరు డివర్కకోసరెస్పెన్సి శాఖనుగూర్చి ప్రాసినలేఖలోని సంగతులు ప్రభుత్వమువారును, ప్రజలును విచారింపదగియున్నవి. ఇక దివిసమవరదలకూర్చి ఒకమాట చెప్పవలసియున్నది. ఎన్నియో సంవత్సరములనుండి పెదకళ్ళేవల్లిదగ్గర కృష్ణ కనకట్టకు స్థిరమగు గండ్లెర్పడి ఏమాత్రము వరదవచ్చినను కల్లేవల్లి బాదరుల మధ్యనున్న గ్రామములన్నిటినిముంచి ధ్వంసము చేయుచున్నది. ఈ కష్టమునుగూర్చి చల్లపల్లి జమీదారుగారితోలెక్కలేనిపర్యాయములు ప్రజలు మొఱపెట్టుకొనిరి. రెండుసంవత్సరములక్రిందటవచ్చినవరదలో ప్రజల సహాయార్థమై వెళ్ళిన బ్రయిడుపుడ్లదొరవారిలో నాగ్రామములవారందఱు వైకకంఠ్యముగా విన్నవించుకొనిరి. గండ్లను పూడ్చించు నావశ్యకమును బ్రయిడుపుడ్లదొర సహితము అంగీకరించిరి. గ్రామముల గతియేమైనను, పంటలెట్లుపోయినను,

చల్లపల్లి జమీదారుగారి కిగండ్లను పూడ్చించి ప్రజలను రక్షించు నభిలాష యున్నట్లు కనుపడదు. ప్రజాభిమానులని ప్రసిద్ధిజెందిన ట్యూరింగు గారైనను దొరతనమువారి పక్షముగగాని, లేదా జమీదారుగారిని నిష్పంధపటదిగాని, యీ కార్యమును చేయించినచో నీ వరదలబాధను మూడువంతులు తప్పించిన వారగుదురు ఈ గండ్లన్నియు ప్రజాక్షేమమునకు మిక్కిలి భంగకరములై యున్నవి. ఏనినంత కాలమువలకు నుపేక్షచేయుటయే మిక్కిలి యక్రమము. ఏనిని పూడ్చించినంతవలకు వీనివలన గలుగుచున్న ఖోభయొక్క బాధ్యత సంతయుజమీదారుగారి మీదను, ప్రభుత్వమువారి మీదను, వేయవలసివచ్చును. జిల్లాసంఘమువారును, ప్రజలనుసోపము నివారణమగువలకునాదో శనముచేయుటముఖ్యమనివిన్నవించుచున్నాము.

బరోపావిగ్రహము

నిన్న మధ్యాహ్నము నుండియు వైరోపాచుండి తంత్రీవార్తలు వచ్చుచుండుటలేదు. తంత్రీవార్తలీదేశమునుండి వచ్చుచుముగా పంపుట కాటంకములు కలవనియు శూర్పు మార్గముగా పంపుటకు పంపువా రంగీకరించిన యెడల పంపవచ్చుననియు అట్లు పంపుపప్పు డావార్తా విషయమున ప్రభుత్వమువారు బాధ్యత సంగీకరింపరనియు తెలియవచ్చినది. సందర్భము లీవిధముగా పరిణమించుట చేత నీదేశమున నెన్నియో వదంతులు ప్రారంభమయినవి. ఇంగ్లండు వైపునకొక జర్మనునావ ప్రయాణ మగుచుండగా ముంచివేయ బడినదనియు ఇంగ్లండునకు దూర్పు భాగముననుండు నుత్తర సముద్రపు టుత్తరపుడివరన ఫిరంగులు కాలుచున్నవనియు జర్మనీ యంగ్లాండుపై విగ్రహము ప్రకటించిన దనియు మున్నగు నీటివార్తలు బయలుదేరి ప్రజల హృదయముల నాదోశనము పరచుచున్నవి. మన ప్రభుత్వమువారు పడుచుండు జాగ్రత్తలు ఈ యాదోశనమును పెంచుచున్నవి. బంగారాయినోనాకాసైన్యము పెంపనరులు వాలంటీరులుగానుండ నెంచినచో దరఖాస్తు లంపవలసినదని ప్రకటింపబడినది. రేవుఅధికారియొక్క యనుమతి పత్రములులేక ప్రయాణముచేయనానలుదారిలోని కోటల ఫిరంగులకు గురి కావలసివచ్చునట! కొన్ని కొన్ని లైటుహాసు, హాగ్బరుల దీపములెప్పుడు అవసరమైన నప్పుడాల్పక బడగలవట! అన్ని నావలును బొంబాయిరేవులో జొచ్చుటకు ముందు పరీక్ష కంగీకరించవలెనట. కరాచి రేవుకు నావలు పగలు చేరునట్లు వచ్చుట శ్రేయస్కరమట! లేకున్న కాలువబడునట! బంగాళా గవర్నరుగారు ఉన్నట్టు ఉండి కలకత్తా చేరుచున్నారట! ఎక్కడి కోటలు, ఎక్కడి బందరులు, ఎక్కడి తంత్రీవిరహితవార్తా స్థానములు, అన్నియు కాపు దారిలో మంచబడుచున్నవి. జర్మనులు ఇంగ్లీయా నదలి పోవుచున్నారు. ఫ్రెంచి ప్రజలు యుద్ధసమయమునకు సిద్ధమగుచున్నారు. మన ప్రభుత్వపువారి కంట్రాక్టులను నెరవేర్చుచుండిన లాండు నావలు నిలిచిపోయినవి. వ్యాపారమువంకకు దిరిగితి మా అంతయు నల్లకల్లోలముగా నున్నది కలకత్తాలో తేయాకు వ్యాపారమును జనపనార వ్యాపారమును నిలిచిపోయినవి. చక్కెరవెల మెక్కినది. గవర్నమెంటు పత్రములు వెల తగ్గినవి. వార్తలులేమిచే నట్టియాహలపెంచుట మంచిది కాదు. కానియంతటి మానము ముందు దూకుడునకే కారణ మగునను భయముకలదు. పత్రికయచ్చు గు స్థితిలోనుండ బ్రటిషుమంత్రి మండలివారు 1½ గంటకాలము చర్చించుకొని వికాసవిరహితముఖ

ములతో బయటికి వచ్చిరిని తెలిసెను. అట్లుగుటచే దారుణ సంగ్రామముచూపుమేరలోనున్నదనుటకు సందేహమున్నట్లు కానరాదు.

శ్రీయుత తాడేపల్లి శంకరాశ్రమి బి.వి.సి. బి. సి. ఎమ్. గారు బి. ఎమ్. ఎస్. పరీక్షలో తేరినారని తెలియజేయుటకు సులలితులము. ఈ పరీక్షలో తేరిన యాద్రులలో మీరు ద్వితీయులు. మీరికి ద్రవ్యసాయముచేసిన శ్రీశాస్త్రమురాజు గారు ప్రశంసయును. శాస్త్రిగారి ననుకరించి ఆంధ్రహావనులును రాజాగారి ననుసరించి ఆంధ్రలక్ష్మీపుత్రులును, పరిశ్రమాదార్యములను జూపినచో నాంధ్రదేశభగ్నయమునకు సహకారులయినవారగుదురనుటకు సందేహములేదు.

దేశీయ తంత్రీవారము.

యధ్యపు సమాచారములు.

జర్మనులపై మునిగిపోవుట.

కలకత్తా ఆగస్టు ౩:— ఎంపయిరుపత్రిక కిసంగతులు తెలియజేయుచున్నది. ఓసి సత్య సత్యమును ప్రవపడి యుండలేదు. ఇంగ్లండుయొక్క తూర్పుతీరపు సరిహద్దుకు మూడుమైళ్ల దూరమున హార్విచ్చియెద్దుడు జన్మనీవారియొడ యొకటి వచ్చి యుద్ధము చేయనాగింపెను. దానివిద శత్రువులపై వచ్చి ముంచివేసినది.

ఇది యెంతవరకు నిజమో యెవరికి తెలియదు. ఇది సత్యమో అసత్యమో నిర్ణయించుటకును కీలులేదు.

ఉత్తర సమద్రములో నాల్గోవత్సరము సమీపమున నిటీవల ఫిరంగులు ప్రేల్చబడినట్లు కలకత్తాలో వదంతికలిగినది. అనేక వదంతలు పుట్టుచున్నవి. ఫ్రెంచివారితో కలిసి ఇటలీవారు పనిచేయుదురని ఒక జర్మనీదేశీయునకు తెలియవచ్చినదట.

కలకత్తా.

రాయలుశేఖరుల రిజిస్ట్రలో చేరినవారిందరు నందులో ముఖ్యముగ బి.వి.సి. ఓ కంపెనీలవారి ఒకలనిద పనిచేయువారు యుద్ధము వచ్చినయెడల స్త్రీయుగమండవలసి యుండునని తెలియజేయబడినది కాకాదశ్యమునకు సామానులు తీసికొనిపోవు ఒడలు వీరి గౌరవముక్రింద నుంచబడును. అననరకు తక్కిన పనులకును నియోగింపబడుదురు.

వ్యాపార స్థితిగతులు.

బొంబయి ఆగస్టు 1:—జూలయినెలకు గవర్న మెంటు పత్రముల ధర ౧౮94-1 ల వంతున నిర్ణయింపబడినది. కాని బజారు మాసివేయునప్పుడు ఆగస్టునెలకు రు 93-8 వంతున మాత్రమే ధరనిలిచి చాలనప్రము కలిగినది. గోధుమలధర కూటికి మూడువంతులు పెరిగిపోయెను.

రంగూను.

బెల్ గోపా రంప్రెయిలోని యుద్ధసంక్షేపము వలన బ్యాంకువారి చేయకేటవిన పత్రములు మున్నగువానిని కొనుపది తెలియజేయుటలేదు. భాగములనుకొని విక్రయించు బజారు చాల మందముగనున్నది. దీనివలన బ్యాంకు ఆయులుకంపెనీ వారి పత్రములు మేుకొనిపోవుచున్నవి.

కరాచీ ఆగస్టు ౩:— ఇంగ్లండునుండి ఆస్త్రియాకు సరకులునుగుమతి యగుటలేదు. పత్రములు విక్రయము మున్నగు వ్యాపారము ఆగిపోయినది. యుద్ధము చాలవలయు జరిగిన రుదౌల ఫ్రెంచి సాయములును, జర్మను వీరును దొరకకుండ పోవును. కాని యిక్కడ వీరిని విక్రయించువర్తకులు చాలసీసాలు నిలువయుంచినది. వీరి సాయములపై హెచ్చించుచున్న చెప్పచున్నారు.

లండనులోని బ్యాంకువ్యాపారము.

లాహోరు ఆగస్టు ౩:— జ్ఞాపకు సోదరుల కంపెనీ వారిని, సిన్హాలోని అల్లియప్పబ్యాంకు వారిని సంబంధము కలదు. జ్ఞాపకు సోదరులు లండనులో బ్యాంకులు వీరిక్రింది తంలివారను అల్లియప్ప బ్యాంకువారికి పంపిరి:—

విదేశీవ్యాపార స్థితిగతు లేనియు వాగున లేవు కాని నగరములోని బ్యాంకు వ్యాపారము మంచి స్థితియంద యున్నది.

కలకత్తా.

రేపు తేయాకుఅమ్మకము జరుగినది. ముంబయి కములు సంగతిసందర్భము లేమిలేల్వకుండనే నిలిపవేయబడినవి. ఇండియను టి ఆసోసియేషనుయొక్క కలకత్తా కమిటీవారు నేడొక సభచేసినది. ఏమయు నిర్ణయించేయకుండనే సభ తేయాకుఅమ్మకమును నిలిపవేయబడినది నిర్ణయింపబడినది.

బ్యాంకులవారు సామ్యిచ్చుటనుబట్టి యావ్యాపారము లుండును. ఎగుమతిచేయువారికి బ్యాంకువారి సామ్యు సద్ పరిమియున్నది. ప్రస్తుతము వీరు ఎగుమతి వ్యాపారపుట్టు లకు సామ్యు చెల్లించలేనందున పటి తేయాకుఅమ్మకము ఆపివేయబడినది. ఇంగ్లండులో బ్యాంకులకు సెలకగుటవలన నేడు మాసివేయుటచే సంగతులు మరి అధ్వాన మగుచున్నవి. కలకత్తాలో వర్తకవ్యాపారములు బుగుటలేదు.

వారకర్తకము.

వారవ్యాపారము బుగుటలేదనియు, బ్రోకర్లుబారు కట్టిపెట్టుటచే మోచించుచుంటిరనియు, బర్బుఅండు కంపెనీవారి ఆర్. ఎం. గచ్చే గారికి తెలియ జేయబడినది. ఈ వ్యాపార మెట్టిస్థితిలో నున్నదో వర్తకలకు తెలియదు. అమెరికానుండి కొద్దిగ ఆర్డరు వచ్చినది. కాని మానుకోవలసి యుండును. యుద్ధము జరుగుచున్నది కాలము నీ వ్యాపారము నున్న యని వర్తకు లనుకొనుచున్నారు.

బొంబయి వర్తకము

బొంబయి వ్యాపారము కలవడవచ్చునని ఆంధ్రాయూలు కంపెనీ వారి డబ్లియు. ఎల్. వానక్జీ మగారి యభిప్రాయము ముందు సంవత్సరములోగూడమునకు మంచికము బొంబయి కంపెనీవారు పుచ్చుకొనబడినది.

వర్తకులయభిప్రాయము.

ఎల్. స్పేంజీ వివయమై దొరకెనమువారు తెలియజేసిన సంగతులు ప్రాముఖ్యము గల వర్తకులకందరకు పుష్కరముగ నున్నవి. తెలిగ్రాఫు లేకు చాలతక్కువగనున్నది. కాని సంగతి సందర్భములను బట్టిమాచినచో సరిగానే యుండినట్లు తోచుచున్నది. ప్లాకెట్ స్పేంజీ మాసివేయబడినది. గవర్న మెంటుపత్రముల వ్యాపారము మందముగనున్నది. కాని కొద్దిగ రూ 94-2 ల వంతుల మారినది.

రుస్సావారి యుద్ధపుటోడ

దీక్షలవ్యాపారము జరుగుటలేదని వానక్జీ మగారు చెప్పచున్నారు. నమిడా యనబడయు, నిర్బు యలు జేరవల సిన మరియొకటియు నిలోపడియున్నవి. ఇటలీవారు యుద్ధము చేయక తటస్థముగ నుండువరకు ఇంగ్లండునెల్ల ఒడల కెకిం మియు భయముండదు. రుస్సావారి యుద్ధపుటోడ యొకటి కొలంబోరేవులో నున్నదని వానక్జీ మగారు తెలియజేయు చున్నారు.

బెల్ గోపా యుద్ధము

స్త్రీమరులు

బొంబాయి ఆగస్టు ౩:— ఇదివరకు ఆస్త్రియా-దేశమునందలి ప్రీస్టీరేవు పట్టణమునుండి బొంబాయికి వచ్చుచుండిన ఆస్త్రియాను లనుగుడుకంపెనీవారి స్త్రీమరులను కంపెనీవారు ఆపివేసినారు. మొదటచేసిన ఏర్పాట్లప్రకారము రేపుప్రీస్టీరి ఒకస్త్రీమరు బయలుదేరి ఇండియాకురావలసి యుండెను. కాని ప్రస్తుతిపు స్థితిగతులనుబట్టి ఈస్త్రీమరురాదు. “ఫ్రాంజు ష్చి నాండను” లయాను కంపెనీస్త్రీమరు ప్రస్తుతముబొంబాయిలోనున్నది. ఇదివెల్లి పోయిన రెండువారే తిగి వారిస్థిమరులు ఇప్పటిలో ఇండియాకురావు.

“మెన్ వాక్ స్త్రీమరు”

కవచిన శినివామ ఆస్త్రియాను ల గూడు కంపెనీవారి స్త్రీమరు “మెన్ వాక్” బొంబాయిరేవునుండి ప్రీస్టీరి వెళ్లెను. ఆ స్త్రీమరు వెళ్లెనువాత ప్రస్తుతము ఆస్త్రియాను స్త్రీమరులు ప్రయాణముచేయరాదని ఆస్త్రియానునుండి బొంబాయిలో నున్న స్త్రీమరుకంపెనీ ఏకేంటుకు తెలిసినచో నామము వచ్చినది “ఫ్రాంజు ష్చి నాండను” స్త్రీమరు నేడు బొంబాయిలో బయలుదేరి ప్రీస్టీరికి వెళ్లకలసియున్నది. కాని నిగవ ఉత్తరపులు పంపునకు ప్రయాణము చేయరాదని తెలిసినందున బొంబాయి రేవులోనే నిలిచిపోయినది. బొంబాయిలోనున్న బర్మను రాయవారి ఆయనభార్య ఈ స్త్రీమరులో నేడు స్వదేశమునకు వెళ్లకలయునని తెలిచినారు.

సి. అండు. ఓ. స్త్రీమరు.

ఇంగ్లండునుండి ఇండియాకు టపాలను తీసికొని వచ్చు సి. అండు ఓ. స్త్రీమరు కంపెనీవారు వచ్చేవారు టపాస్త్రీమరును, మెడిటరేనియను సమద్రముగుండ పంపక గుడ్చోళపు అగ్రమునిధుగ పంపనున్నారని నేడుబొంబాయిలో వదంతికలిగినది.

సన్నది. కాని బొంబాయిలో నున్న సి. అండు ఓ. కంపెనీ నూపరింపెంజెండు ఈసంగతి బాధ్యుని చెప్పుచున్నాడు.

ఇండియాలోని ఫ్రెంచివారు

బొంబాయి నగరములో 25 మంది ఫ్రెంచివారు కలరు. వెంటనే బయలుదేరి ఫ్రాన్సును రావలసినదని వారికి ఉత్తరువైనది.

రాజప్రతినిధి జర్రుయము.

సిన్హా ఆగస్టు ౩:— గాజప్రతినిధియొక్కనుండి తెలిసి కొనిన యాక్రిందిసంగతులు ఇంగ్లండుకు తంతికలన పంపబడినవి:— హిందూదేశపు కేశవుడునైన వారతీయుడైనను, ఆంగ్లేయదేశము, ప్రతిపై నికుడును సమయమువచ్చినప్పుడు ఇంగ్లండుకు సహాయపగుడునగు యుగశిందుకొనబడు. శత్రువులెవరు వచ్చినను యెదిరించునప్పుడు భారతీయులు ప్రభుభక్త పరా యుధులయి యుండునని నమ్మవలయును.

రాజప్రతినిధి

నేటిరాత్రి డెరాగానులో బయలుదేరి రాజప్రతినిధి సిన్హాకువచ్చెదరు.

జర్మనీవారి యుద్ధప్రకటనము.

గవర్నరుగారు కలకత్తాకుబయలుదేరుట.

కలకత్తా ఆగస్టు ౩:— డక్కానుండి నేటిసాయంకాల వింతలినమాచారము వచ్చినది:— గవర్నరుగారును ప్రయివేలు కార్యదర్శులును అకస్మాత్తుగ నేటిసభ్యాపన్నము కలకత్తా బయలుదేరిరి. వీరికార్యకర్తమున రేపు బయలుదేరును. భాగవ నభాగమావేశమును, విక్లిగకార్యములను నిలిపివేయబడినవి. రమారమి 11 గంటలకు తంతికచ్చినవిదట ప్రయాణమునకు నిశ్చయింపబడినది. జర్మనీవారు యుద్ధమును ప్రకటించినది వదంతిక చెప్పుకొనుచున్నారు. జర్మనీవారు యుద్ధము ప్రకటించిననుసంగతి కలవరముపుట్టించినది.

కరాచీ రేవుఅధికారుల ప్రకటన

కరాచీ ఆగస్టు ౩:— ఒక యధికారులను యేజంబును ముంగు తెలియ జేయునకు తమ తమ ఒడలు పకటి పూట లోనే రేవు చేరునట్లు లేఖలు చేసికొనవలయును. ఒక యెప్పుడు వచ్చినదో, సవరున వెంటనే మున్నగుసంగతులు రేవుచేరుట తోడనే తెలియచేసి యెడల తదిట్ల యధికారులు త్వరగ గుర్తుపట్టుటకు కీలులుండును. వీరివలన ఒకలకు ఆలస్యము కాకుండును.

జర్మనీ రాయబారి

బొంబయి ఆగస్టు ౩:— జర్మను రాయబారియు, భార్యయు మంగళవారమునాడు ఫ్రాంజువెల్లె గాండు స్త్రీమరు విద బెల్ గోపాకు వెల్లిపోవుదురని తెలియ చేయబడినది. ఈ రాయబారిచేయు పనులను అమెరికానాయబారి నిర్వహించును.

బొంబయి రేవు, అధికారుల ప్రకటన

బొంబయి ఆగస్టు ౩:— బొంబయిరేవు అధికారి యట్లు ప్రకటించుచున్నాడు:— నానుబట్టిచే ఒకవేలైనను రేవు ను వదలివెట్టి వెళ్లినయెడల కోటనుండి ఫిరంగులు ప్రేల్చబడును. నేడును, నేటినుండియు, ముంబయి రేవులోనున్న సక్రార లేకుండనే డోర్ ఫిరువాక్ టకరులేకను, సానుశేష ఒపా లయములోని దీపము లొప్పివేయబడవచ్చును. కాకాబ్రయవ్యా రమునందలి రెండుచేయుటకొక ఒడయున్నది. ఈ యధికారుల తినిధిక లోబడవలయునని నావికలను వెళ్లగొందుచున్నాను రేవునుండి రాకపోకలు చేయునట్లును, రేవులో పురుగుదొడ్లియు ఒడలకు సంబంధించిన ఉత్తరువులకు కర్తవీకము సంధించిన యెడల బొంబయివేయట కుత్తరువువ్యాపింపి.

బొంబయి రేవులోనికచ్చినోవు ఒడలకు సంబంధించిన నిబంధనలుకూడ ప్రకటించబడినవి. అంగ్లయు స్త్రీమరుకును, బయలుఇండియను మేరెనువారి స్త్రీమరుకుని వర్తింపవు.

కరాచీలోని ఫ్రెంచిరాయబారి నిశ్చయము.

కరాచీ ఆగస్టు ౩:— కరాచీపట్టణములోనున్న ఫ్రెంచి రాయబారి ఏకేంటుకు ఈక్రింది తంతివాక్ వచ్చినది:— ఆగస్టు 2 వ తారీఖు ఆగవారమునుండి ఫ్రాన్సుదేశములో నేనలన్నియు నిదము కావలయునని ఉత్తరువైనది. కరాచీ లోను ఫ్రెంచివారులకు వెంటనే నేనలో నేరునట్లు తెలుపవలయును.

లాహోరులో కలవరము

లాహోరు ఆగస్టు 3:—లాహోరులో తీగలేని తెలి గ్రామాల సంపుటి ప్రవేశము. ఈ ప్రవేశమును పోలీసులు కాపలా చేయుచున్నారు. ఎందుకు కాపలా చేయుచున్నారో యని జనులు కలకల పడుచున్నారు.

రంగూను చేపు అధికారులు

రంగూను ఆగస్టు 2:—ఇక్కడ శేవులనుండు ఓడ లేవిధముగ నడువలయునో, శేవులకు అధికారులు కాగి తిములను ప్రకటించుదురు.

నాకాదఖానికారుల యుత్తరము.

బొంబాయి ఆగస్టు 3:—హిందూదేశ నాకాదఖాని కారు ఆక్రమించుచున్న గ్రామము, రాయలసేవలు రిజర్వు సేవకు రిజిస్ట్రారుగారును ఇట్లుత్తరువు చేసిరి: నేవలరిజర్వు సేవలోని యాద్యోగంబందరు వారివారిగుండు సాధ్యమగునంత త్వరలో పనులు 10 మొదలు 12 గంటలలోపుగా మెరిను ఆక్రమించుచు రిపోర్టు చేసికోవలసింది.

ఇదివరకు పనిచేసివేతము పుచ్చుకొనినవారును, వ్యాపార గ్రహణలో పనిచేయువారును, నావికాదఖానికారుల సహాయము చేయువారును వారికి డైరెక్టరుగారికి వ్రాసి దాఖలు చేసికొనవలెను. వీరవరకును లేనిది దానిమీద తెలియజేయబడును.

కానిచ్చే బిల్లు హత్య.

పోలీసు వారు పట్టుకొనబడుట

రంగూను ఆగస్టు 1:—కండావాసలే గోడ్డుమీద జూలయి 5వ తేదిని కాపలాకాయించునది పిన్న నయస్సులలో నుండిన యాకూబు ఖానును కానిచ్చే బిల్లు హత్యచేయుటచేను. కండావాసలే పోలీసుకు సంబంధించిన హెచ్చి పి. అవా మహమ్మదు టవును పోలీసుకు సంబంధించిన హానుఖాను ఫిరోజుఖాను వాల్సు హత్య జరిగిన స్థలమునకు సమీపమున నుండినందున పట్టుకొనబడిరి. కోర్టులో కొంత విచారణజరిగిన తరువాత వీరు గుర్తింపబడి యిక్కడకు తీసికొని రాలిరి. మొదటి సంగతి విచారణము నుండెను. కాని డిబ్బిమిండి సాక్షులను పోలీసువారు విచారించి వీరిని పట్టుకొని మేజిస్ట్రేటు యొద్దకు తీసికొని పోయిరి. మద్రాసులను 5వ తేదివరకు రిమాండులో నుంచుట కుత్తరువు చేయబడినది.

కపటలామహాగాఢము.

సికింద్రాబాదు ఆగస్టు 3:—కపటలామహాగాఢము నిన్న హయిద్రాబాదుకు విచ్చేసిరి. వీరు నైజాముగారి అతిథులుగ నున్నారు. వీరు కొద్దికాలముండురు.

లెఫ్టి నెంటు గవర్నరు వర్యులనము.

రంగూను ఆగస్టు 3:—లెఫ్టి నెంటు గవర్నరుగారి వర్యులన సందర్శములో కొంత మార్పుచేయబడినది. వీరు స్వామలు రైలుమీద 4 వ తేది చేరినకు బయలుదేరి, 8 వ తేదిని రంగూనుకు తిరిగివచ్చురు. మ్యాంగుమియోను దర్శించుట మానివేసిరి. తరువాత మాండలే, మయమ్యాలకు బయలుదేరి మయమ్యాల 12 వ తేదిని చేరుదురు. పోలీస్ జిల్లా యను పేరుతో మాండలే జిల్లాలో కొంతభాగము క్రొత్తగయ్యెట్టు చేయబడినది. జిల్లా ముఖ్యకార్యాలయ పోలీసుండును. ఈ క్రొత్తగయ్యెట్టుచేయబడిన భాగము, మియత్తి నాజిల్లా కుత్తరభాగమున నున్నది.

మధ్యపరగణాల శాసనసభ.

మొదటి సమావేశము.

నాగపూరు ఆగస్టు 3:—కవునిస్థలమందర మింకను తయారుకానందున నెక్రమేయట్టు మండలములలోని పుస్తక భాండాగారములలో మధ్యపరగణాల శాసనసభ మొదటిసభ్యులము 17వ తేది సోమవారము సమావేశమగునని తెలియజేయబడినది. ఈగదివారుగురువారముండుటకై నచ్చాలకోడెకో అంచుచే నెవరికో కొందరినిమాత్రము, వైవాది గానిచ్చుటకు నుబడు చున్నది. ఈక్రిందివారిని అనధికార సభ్యులుగా నియమించిట్లు చెప్పుచున్నారు. (1) సారానగరు సంగ్గ (2) వీరారు నవాబుసూర్యుగారు (3) సర్ వివిజ్ కృష్ణ రోసుగారు (4) నాగపూరు సర్ కమిషనరీ ఘంధూగారుకం.

రావీనది వరదలు

రైలుగోడ్డుకు గండ్లు పడుట.

లాహోరు ఆగస్టు 1:—బెల్లిపులు, రిండునే స్టేషనుల మధ్య పడిన గండ్లు మరమ్మత్తు చేయబడి, నిన్నటినుండి కెల్టూకు సరాసరి ప్రయాణములు సాగుచున్నవి. రావీనది వరదలవలన కడచిన నెల 30, 31 వ తేదిల రాత్రి మాఖభాపురము, అల్లులు హాకిములమధ్య గండ్లుపడినవి. జరుమహాలు, మామకుంజనుల మధ్య రైలుగోడ్డు కొన్నిచోట్ల కొట్టుకొనిపోయినది. బండ్లు మార్చి ప్రయాణితులను. టపాలను తీసికొనిపోవుచున్నారు.

హార్డిండ్ ప్రభువు మరణము

లాహోరు ఆగస్టు 1:—మానసియులగు 55 ఆగరు కేరుగారి యాహమాస్యుక్రింద నేటియుదయ మిక్కడ సిల్లా పారులు సభచేసి హార్డిండ్ ప్రభుజ్ఞాపకాంక్షమై స్మరణచిహ్న మేర్పాటుచేయు నిమిత్తము వందా వనూలుచేయుటకు నిశ్చయించిరి. హార్డిండ్ ప్రభువు కడచిన శతకాలమున డిల్లీలో శ్రీల వైద్యకళాశాలకు పునాదివేసెను. దీనికిమె యంతయో శ్రద్ధ కలిగి పనిచేసినది. ఈ కళాశాలను నిర్మించుట మున్నగుకార్యములకై యీసామ్యు వినియోగింపబడును. కొద్దికోజులలో నిందునిమిత్తమై మహాజనసభ యొకటి జరుగును. పంజాబు లెఫ్టి నెంటుగవర్నరు సర్ మైకేలు ఓడ్యయరుగారు గ్రామసాధి పత్యము వహించుటకై యాహ్వనించబడుదురు.

హత్య నేరము

గవర్నరు మెంటువారు ఎత్తివేయట.

లాహోరు ఆగస్టు 3:—నారాయణ సింగను జమీన్దారు మీద ఖానీనేరము మోపబడినది. ఈకేసును మహమ్మారు నెవన్ను జడ్జిచేచారించి. దోషికి ఉరిశిక్షను విధించెను. అంతట దోషి లాహోరు ఫిరోజుద్దలో ఆస్పిలుచేసి తనపక్షమున వాదించుటకు బాండ్లను నావ్తునగారిని కలకత్తానుండి పిలిపించెను. నేడునావ్తునగారివాదము పూర్తియైనతరువాత ఈకేసును ఎత్తివేసి కొంతమంది గవర్నరు మెంటు ఆడ్వోకేటు కోర్టులో చెప్పెను. దోషినివిడుదల చేసినారు.

నావ్తునగారు.

నేడునావ్తునగారు సరలాదేవి భార్యగారిని దర్శించి పిమ్మట కలకత్తాకు వెళ్లిపోయిరి.

రాకపోకలు ఆగిపోవుట.

కరాచీ ఆగస్టు 1:—బెహరక్ గుండ్ వార్సాకు పట్టి మమున యూరపుకు రాకపోకలు పూర్తిగ నిలచిపోయినవి.

కలకత్తా గృహశోధనలు

కలకత్తా ఆగస్టు 1:—ఇటీవల డక్కా, చిట్టాంగులలో జరిగిన హత్యల సందర్భములలో నిన్ని కలకత్తాయం దెనిమిది యిండ్లు శోధింపబడినవి. ఈ శోధింపబడిన వానిలో వైద్య కళాశాల విద్యార్థుల వసతి గృహమును మరి నాల్గు విద్యార్థుల వసతిగృహములును నున్నవి. ఎవరిని పట్టుకొని యుండలేదు. కాని కొన్ని కాగితములను తీసికొని పోయిరి.

స్టీమరు బిడ్డు చేరుట

కలకత్తా ఆగస్టు 1:—ఉగ్గానాయకు స్టీమరు హుగ్లీ నదిలో జేమున్, మేరీతిస్నేలకు సమీపమున అడుగంటిట్లు తెలియపచ్చినది. అనుభవశాలియగు దానిసరంగు స్టీమరుయొక్క అపాయకరమగు స్థితిని గుర్తెరిగి దానియింజనులను 45 నిమిషముల వరకు సేగముగ పనిచేయునట్లుచేసి, తుదకాస్టీమరునట్లు గలిగెను. ఈ అపాయకరమగు స్థితిలో ప్రాణరక్షణకాంక్షమై దాని వైనుండు చిన్న పడవలను దించునట్లుచేసి యింజనులు పనిచేయు సమయములో బ్రాక్లింగ్ నుండుదని నాకరుల కాజ్ఞాపించెను. సరకు ఆఉగ్గానా హార్బరుకు నాటిరాత్రే చాలా ఆలస్యముగచేరి గార్డులచేపులో లంగరు చేయబడినది.

సింధునది వరదలు.

రెండుతాలాకాలు మునిగిపోవుట

పంటలు త్రుడిచిపెట్టుకొనిపోవుట

కరాచీ ఆగస్టు 1:—కడచిన సంవత్సరములలోకంటె సింధునదికి విశేషముగ వరదలు వచ్చినవి. ఇందువలన తట్టా ఫిరోజుబారి తాలూకాలలో జనులు చాల దురవస్థలపాలగుచు

చున్నారు. లూకా, థాహిమానీలయొద్ద పెద్దపెద్ద కట్టలు రెండుతేగినవి. బఖాయనది కట్టలెన్నియోవోట్ల కొట్టుకొని పోయినది. దీనివలన ఫిరోజుబారి తాలూకాయంతయు జల మయమైపోయినది. తట్టాజిల్లాలలో సేవ్యముచేసిన రహదారిని సగముభాగము మునిగిపోయెను. మీర-పరుస్సక్రో కూడ మునిగి పోవునని భయపడుచున్నారు. కోహేస్తాను ప్యతములకు పొడుగున తట్టాజిల్లాలోనుండినభూములు హిలియాయొద్దనుండి నవి తప్ప తక్కిన వన్నియు నీటితో నిండిపోయినవి. కాలానికి ఉత్తరభాగమునను పడమటను నాటి నవరీచేలు పూర్తిగ తుడిచి పెట్టుకొని పోయినవి. ఒకవేళ ఆలస్యమున నగుగాక రాగులు చల్లుకొనుటకైనను నీరు తీసిపోవునో లేదోయని సంశయము కలుగుచున్నది. కాలోరియొక్క యెడమకట్ట చాలవోట్ల తేగినట్లు యిటీవల వచ్చిన వర్షమాసములవలన తెలియుచున్నది. ఇది నిజమైనయెడల తట్టాతాలూకాకు చుట్టునుండిన భూములు నీటిలోతేలి యాడుచుండును. సింధునదియొక్కయు బఖీరు నదియొక్కయు కట్టలుతేగి ఫిరోజుబారి తాలూకాను, మీరు పరుస్సక్రో తాలూకాలో కొంతభాగమును ముంచివేసినది. ఈ తాలూకాలమీద పడిన నీరు అసలు సింధునదిలో యుండిన నీటిలో 5 వ వంతు యుండునట్లు. ఈ గండ్లవలన ఇంతనీరు బయటకు పోయినందున యెక్కి ప్రవాహములో నాలుగడుగులు తగ్గినది. ఈ వందవలన యెంతవత్తుము వచ్చినది ప్రస్తుతము న్ని యించుటకు పీలులేదు. వరదతగ్గి, నీరుతీసిపోయినప్పుడే నిర్ణయించుటకు పీలుగును. ప్రస్తుతము నీరింకను హెచ్చుచున్నది. సింధు నది యిదివరకు ప్రవహించుచుండిన మార్గమున గాక మరియొక మార్గమును కోసికొనిపోయి యుండవలయునని భయముకలుగు చున్నది. ప్రవాహవేగమున సరిహద్దులు, మున్నగునవి తుడుచు కొనిపోయినవి. వరిపండు సారవంతమగు భూములు ఒక్కడ వేసికొని భ్వంసమయిపోయినవి. వీరిని బాగుచేసికొనుటకు లక్షలకొలది ధనముపట్టును. దీనిలో చాలభాగము దొరతనము వారి నెత్తిమీద పడవచ్చును. కాని వ్యవసాయదారులకు తమ స్వంత అక్కరలకే ఆదువులేదు. వీరిలో చాలమంది వరద చుట్టుకొనిన ప్రదేశములనుండి బయటకువచ్చిరికాని చాలమంది పడవలు తుడుచుకొనుటకుగాని, పొట్టిబోసికొనుటకుగాని పీలు లేక పడియున్నారు. ముందు వీరెన్నియో పాట్లుపడవలసి యుండును. ఆందరికిదురవస్థ. ఈలోపుగ కూలి హెచ్చిపోవును విత్తులుకొనుటకు శక్తిలేకనో, బోలెడుకూలి పోయ లేకనో వీరిలో చాలమంది రాగివైరుచల్లుకొనుటకు పీలుండదు. ఈ తాలూకాలోని జనులకు ఆహారములేని స్థితివచ్చినది. పదిసంవత్సరములనుండి పడిన కష్టమంతయు నెలలో తుడిచిపెట్టుకొని పోయినది. వీరి దురవస్థ తగ్గనట్లును వరదలు తీసిపోయిన తక్షణము వ్యవసాయము ప్రారంభించునట్లును దొరతనము వారెంతయో ఛేద్యులగుగాని యిట్టి దురదృష్టములో జనులుకూడ ధనమును, ధాన్యమును ఇచ్చిన బాగుండును. వీరి సహాయార్థము కరాచీ కలెక్టరుగారిక నిధినిసాపించిరి.

కాలమానము.

సిమ్లా ఆగస్టు 2:—జేతపు పూర్వోత్తర భాగమున వర్షము హెచ్చినది. కాని ద్వీప కల్పములో సామాన్యముగ నున్నది. లోయరు బర్మా, ఆస్సాము, బంగాళము, బీహారు పంజాబుయొక్క వైస్రతిభాగము మధ్యపరగణాల తూర్పు భాగము, ద్వీపకల్పముయొక్క పడమటితీరము, హైద్రాబాదు కుఉత్తర భాగములలో సర్వత్రవర్షము కురియుచున్నది. ఆపరుబర్మా, ఒరిస్సా, కాశ్మీరము, రాజపుత్ర స్థానము, మధ్యహిందూదేశము, మైసూరు చెన్నపురి తీరపు ఉత్తరమున అక్కడక్కడ పడుచున్నది. చోటానాగపురము, సంయుక్త రాష్ట్రములు, పశ్చిమోత్తరపరగణాలు, బెలూచిస్తానము, గుజరాతు, బొంబాయి దక్కను, హైద్రాబాదుకు దక్షిణభాగము, చెన్నపురికి ఆగ్నేయభాగమునను కొన్ని జల్లులుపడినవి.

నూచా:—చోటానాగపురము, సంయుక్త రాష్ట్రముల తూర్పుభాగము, కాశ్మీరములలో వర్షము హెచ్చును.

పూర్వము సగరములోని ఇన్ఫెల్ గోపురమునకు రంగు వేయుటలో 50 మంది పనివాండ్లు నియమింపబడిరి. గోపుర మంతకును 45, 000 రతుల రంగుపట్టును కమ్ముతు 80, 000 రూప్యములగునట.

సిక్ డిలివి, అనే యింజనీరు 13 మైళ్ల దూరమున నుండు ప్రేలుడు పదార్థములను కిరణ ప్రసారముచే మండు నట్లుచేయు సాధనమును కనిపెట్టినాడు. ఇందువలన సమద్రము నందు స్టీమరులు యెదుర్కొనుటవలసి అపాయములు తగ్గల వని నమ్ముచున్నారు.

కృష్ణ వరదలు.

గుంటూరు, పొన్నూరు, సోమయ్యపాడు.

గుంటూరునుండి ముద్ది రామకృష్ణయ్యగారిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

వరదలన్న వేలకొలది మనుష్యులు కొల్లూరు తేవేంద్రపాడు మొదలగు గ్రామములందు ఆహారములేక బాధపడుచున్నారని తెలిసి గుంటూరుజిల్లా సంఘము పక్షమున మా జిల్లాకు బలీచక్రవర్తి యనదగు కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులవారి ప్రోద్బలముచే, యంగుమెన్సులింగుగారి ఆసోసియేషనులో మొన్నటిరాత్రి అందరు మొంబర్లుకూడి సహాయము చేయుటకు నిశ్చయించుకొని, వారికి క్రికొలది చందాలువేసి, గుంటూరు పురంబున స్టేషన్ వద్దకు మొదలగువారి సహాయము నిమిత్తమై తిరుగుచు నెంతయో శ్రమపడి పనిచేయుచున్నాను. సమయము వచ్చినప్పుడు అన్నము నీళ్లతోక మలమలమాడు మనతోడి సహోదరులకు మన సహాయము నిచ్చినగాని మన యొక్క విద్య, ద్రవ్యముయొక్క ఉపయోగములేదని గుర్తొంగిరి. నిన్నటి సాయంకాలము వరకు రూ 150-0-0 వనూలు కాగా తొమ్మిది బస్తాల బియ్యము చింతపండు మొదలగు సామానులతో శ్రీయంత చట్టి నరసింహరావు గారిని కొల్లూరు గ్రామమునకు పంపించిరి. నేడింకను నేడు బస్తాల బియ్యమును నితర పదార్థములను డిస్ట్రీనుంచి చార్జిస్తు పరీక్ష చేయవుచు వచ్చిన ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ గారిని, చట్టి దుర్గప్రసాద రావుగారిని నూతక్కి మొదలగు గ్రామములకు పంపించిరి. ఈ రాత్రి యింకనువనూలువేసి రేపటికొకనాడు దొరికినంతవరకు బియ్యము మొదలగు సామానులు పంపదలంచి యున్నాను. ఇప్పటివరకు నీ క్రింద నుదాహరింప బడినవారు చందాల నిచ్చిరి. ఇంకను చాలమంది సహాయము చేయ నిర్ధమగుచున్నాను.

Table with 2 columns: Donor Name and Amount. Includes entries like 'మ-రా-శ్రీ, కొండవెంకటప్పయ్యపంతులుగారు రూ 50-0-0', 'భవీరశెట్టి లక్ష్మీనరసింహ్వంగారు 12-8-0', etc.

మొత్తం: 287-10-0

గుంటూరు జిల్లా ప్రజలయొక్క బాధలు గుర్తెత్తిగి శ్రమపడుచున్న గుంటూరు జిల్లా సంఘమువారును, యంగుమెన్సులింగుగారి ఆసోసియేషన్ సభ్యులను నిట్టి క్లాఫునీయును పనిచేయుట మిక్కిలి ప్రశంసనీయును. మాకృష్ణ జిల్లా ప్రముఖులను వారేజిల్లా గ్రామములలో సహాయము చేయుచున్నారని నమ్ముచున్నాము.

కోర్టు వ్యవహారములు

చెన్నపురి హైకోర్టు.

(న్యాయమూర్తి కుమారస్వామి శాస్త్రిగారు.) చెన్నపురిలో ఆల్వారుశెట్టియను వర్తకుడు మైకోవ్య వహారము కేసుకు సంబంధించి వర్తకులవద్ద సామ్యుతీసి కొనుచుండెను. వీరు వ్రాసికొనిన ప్రకారము మార్వాడీలు 23,000 రూలు శెట్టికి పెట్టుబడి పెట్టవలసి వచ్చెను. వారా సామ్యు నొసంగనందున శెట్టి దావాతెచ్చి వడ్డీతోగూడ వారు 23,000 రూలు యిచ్చుటకు డిక్రీపొందెను ఇంతలో యిద్దరు మార్వాడీలు శెట్టితో రాజీ యేర్పాటుకేసికొని 1000 రూలు యిచ్చి తమమీదనున్న డిక్రీని రద్దుకేయించు కొనిరి. తరువాత నలుగురు మార్వాడీలను కలిసి తమకు 26000 రూ లకు ఆల్వారు శెట్టి కొంతయూ పిని తాకట్టు వ్రాసియిచ్చుగా ఆదా వాసు నభివేదించి దెచ్చిరి. ఈవ్యాజ్యములో మార్వాడీలు శెట్టి కియ్యవలసిన 23,000 తీసివేయుగా మిగిలిన 3000 లు శెట్టి యియ్యవలయునా లేక నలుగురులో యిద్దరిదగ్గర 1000 తీసికొని వారిమీద డిక్రీలు శెట్టిరద్దుచేసి కొనింకి మాత్రాన 23,000 ల వాక్ లా ప్రకారము తీరినదా యను విషయము విచారణకువచ్చెను. న్యాయమూర్తిగారు 1000 రూలు యిద్దరు మార్వాడీవచ్చినంత మాత్రమునయారదుడైక్రీని రద్దు కాదనియు శెట్టికిమట్టిన రూ 1000 లు పోగా మిగిలిన రూ 22,000 లు మార్వాడీలవద్ద వనూలుచేయ వచ్చుననియు తీర్పుజెప్పిరి. ప్రతి వాదులలో యిద్దరిమీద డిక్రీ రద్దయినంత మాత్రమున ఆందరి మీదను రద్దు కాదనిరి.

ఆల్వారుశెట్టిగారి పక్షమున సి. పి. రామాస్వామి అయ్యురగారు వకీలు. మార్వాడీల పక్షమున మాసిబామణి పిళ్లై కే. నారాయణ రావుగారు.

నుద్రాన్ క్రిమినల్ సెషన్సు.

(జస్టిసు ఓట్టఫీల్డుగారియేర్పాటు.)

బై రాగిమరతం హత్య కేసు.

చెన్నపురి బై రాగిమరతులలో దనభార్యను జంపి తాను ఆత్మహత్యకేసి కొనుటకు యత్నించగా యితర జనులవలన నాపివేయబడిన గంగాధరను వానికేసు యీ సెషన్సులో మొదటివిచారణకు వచ్చెను. వీరిపయన నేరములు నరహత్య, ఆత్మహత్య యనునవి. ముద్దాయికి పిచ్చియని యనుమాన ముండుటవలన గొంతకాలము పిచ్చిఅనుపత్రిలో నుంచబడెను. ఇప్పుడు విచారణకు పెట్టబడినప్పుడు ముద్దాయిశెల్లి యశోద తనభర్త మృతి నొందినప్పటినుండియు ఉన్మత్తుడై కొడుకు తిరుగు చున్నాడనియు, ఆస్తినిపాడు చేసెననియు, కొంత కాలము కొట్టులో పెట్టవలసి వచ్చెననియు భంగుత్రాగుట యెక్కువగా నలవాటు కేసెననియు జెప్పెను. హత్యకేసి నప్పుడు భంగుపూర్తిగా వ్రాగెననియు సాక్ష్యమిచ్చెను. ఉన్మత్తులతి వైద్యశాలకి కారి ముద్దాయిలో బాలపిచ్చివానిలక్షణములున్నట్లు పలికెను. ముద్దాయిమీద క్రిందికోర్టులో దాఖలు చేసికొనిన క్రొత్తసాక్ష్యమును ఫిర్యాదులు తీసికొనవలసిన దనగా అట్లుచేయుట ధర్మశాస్త్రమునకు ప్రతికూలమని, ప్రతివాదితరఫన బాధితు కృష్ణారావుగారు వాదించిరి. అట్టి సాక్ష్యము అవసరమని కోర్టువారికి దోచిన తీసికొనవచ్చునని న్యాయమూర్తిగారు తినిరి కేసువిచారణ జరుగుచున్నది.

గోదావరిజిల్లా రామవరములో సబుమేజిస్ట్రేటుగారు లంచము తీసినందున తన కేసును యింకొకచోటికి మార్చవలసినదని యొక ఫిర్యాది జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారికి అప్లైట్టుగా ఆయన దానినికొట్టివేసెను హైకోర్టుకు ఫిర్యాది అర్జిలిరిగి శెట్టి గా అచ్చటను గొట్టివేసి ఫిర్యాది తప్పు నేరమును మేజిస్ట్రేటు గారిమీద మోపినందున ప్రాసిక్యూషన్ జేయవలయునని ఆజ్ఞా పించిరి. ఈయజ్ఞ చెన్నపురిలో బుట్టినందున ఫిర్యాది తనజిల్లా లోనా, లేక చెన్నపురిలోనా విచారంపబడవలసినదను సంగతి వాదించబడెను. న్యాయమూర్తులు సహావతయ్యరు వాలెసు గారులు శాసన నిర్మాతలు ఆర్డరుపుట్టిన సభలయందీ విచారణ జరగవలయునని తెలుపలేదనియు, అట్లుయిచో వెలకొలది అట్టి

కేసునులతో హైకోర్టు ముగిసిపోవుననియు జెప్పిరి. ఫిర్యాది యున్నచోటనే విచారణ జరగవలయుననిరి. గుండప్పనాయకగారు జరిగినను అమ్మ విషయ మయిన యభిప్రాయమిది వాక్ షిప్రీకల్లో వ్రాయబడెను 17 వ సెప్టెంబరు సీదక్షిణ ఇండియా యనుపదారి ఏకెంటుగారు 6 లక్షలకు యీ జరిమాన కొనునంతవరకు యీ డిక్రీని అమలు లోనికి దేరుండుటకు గాజులులు ప్రతి వాదులు జూపలేదని న్యాయమూర్తులు వాలెసు పోనాగారలు వాఖ్యుతు నొట్టి వేసిరి.

అదేదాసు అను నాయక పి. నారాయణమూర్తిగా సిఫారసుమీద హైకోర్టుకులుగా తేర్పుకొనబడెను.

జూర్జిటవుక్ పోలీసుకోర్టు. (మాన్యులుగారు.)

సందనంబియాన్ అను పోలీసు కాకస్టబిలు రెకొబె నెట్ కంపెనీకివచ్చిన సామానులను పొగయోడనుండి దింపు చుండగా నిలువయున్న సామానునుండి మూడుకప్పలురు సాస రులను దొంగిలించి యింటికితీసికొని వెళ్లినాడని నేరముమోప బడెను ముద్దాయియింట్లో శోధింపగా యీసామానులు దొరకి నవి కాని యివిమూరు మార్కెటులో శోకన ర్తమని తావున తాను కొనినట్లు కాకస్టేబిలు రుబువుచేయగలిగినందున విడుదల జేయబడెను.

గవర్న మెంటుకంటి యాసుపత్రికి క్రొత్తగా కట్టు చున్న భవనములోనికి శెట్టి 7 రూలు విలువగల షేకికరను దొంగిలించుకొని శెట్టుచున్న కుండరంటన నభిని పోలీసు వారు పట్టుకొని ఎగ్జిక్యూటోరులో నాలుగవ క్రెసిడెన్సు కుబ స్ట్రేటుగారి యెదుటనుంచి. ముద్దాయి అపరాధిని యొప్పు కొనెను. తీర్పు చెప్పబడలేదు.

ఒక దొంగగారియింటిలో బ్రవేశించుట.

ఏనుదాసను నతడు చెన్నపురి మునిసిపాలిటీలో, అగ్ని విపత్తులను ఆపు ఫ్రైన్ డ్రైన్ డులోనుండి స్పిండరు దొరగారి క్రిందిపనిని జేసెను. తీతమును వృద్ధి చేయుడనినందున దొరగా రాతనిని తొలగించిరట. అటుపయన జమ్మకంపెనీకి దరఖాస్తు పెట్టిగా మంచినడతగలవాడని యోగ్యతాప్రత్యయము చెప్పెను. యేనుదాసన్ మునిసిపాలిటీవారిని సర్టిఫికేటుయింపని పెట్టిన అర్జీ స్పిండరు దొరవారికి పంపబడెను. దొరగారు ముద్దాయిని రాత్రి 10 గంటలకు తనయింటికిమ్మగగా వెల్లితినని యేను దాసన్ వాదము. తనమీద కోపముచేత తన నేమోచేయు టకుయి వచ్చినాడని దొరగారివాదము యేనుదాసన్ దొరగారి యింట్లో ప్రవేశింపగానే అయనవలన పట్టుకొనబడి పోలీసు వారి కొప్పుజెప్పబడెను. కేసు జరుగుచున్నది.

విజ్ఞాపనము

వారపత్రిక చందాదారులు పత్రికచేరలేదని వ్రాయు నప్పుడుగాని మునియితర సంబాధమున నుత్తరములు వ్రాయునప్పుడుగాని అచ్చటో కుు ద్రింపబడిన వారిచేర్తకు ముందుగానున్న నెంబరును తప్పక వ్రాయవలయును అట్లు వ్రాయుచేని జవా బులు సులభముగా నొసంగుటకు నిలువడదు వ్యవస్థాపకుడు

కఫహరి

దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన పి ర్వుడును. ఇది అనేకవిధములు. 1. శ్లేత్తము వలన ఏర్పడుదగ్గు, 2. శీతకాలమునబ్రబించు దగ్గు, 3. శ్వాసకోశముల సూక్ష్మనాళములందు ఏర్పడుదగ్గు, 4. ఉబ్బనము, 5. క్షయదగ్గు. దగ్గుకువేరించవలసిన ముందు దగ్గువిధమునుబట్టియుండును. శ్వాస పిల్లి కూతలు ఎగరొప్పు ఆయాసము మొదలగు కఫరో గములు శ్వాసకోశముల సూక్ష్మనాళములయందు ఏర్పడు బొగ్గుపులుసువాయువు త్వరలో ప్రాణవా యువునకు మారనందున కలుగును. కఫరోగములు మేహకారకమునబుట్టి శరీరమున బలహీనత యేర్ప డినకొలది వృద్ధిజెందును. దగ్గుగలవ్రతివారు దీనిని వెంటనుంచుకొనుటమంచిది. నీసా 1-కి గూ. 1-0-0.

వృత్తాంత లెఖలు.

జెండులకు వార్తలు.

హిందూ ఏ. వి. స్కూలు.

జెండులకు ఆ. పు. 1:— జెండులకు పట్టణమునందు ఈ క్రాంతి కు సంబంధించి సామర్థ్యమునాడు యస్. ఆర్. సంబంధముగారి పాఠశాల 12 వ సంవత్సరపు వర్గమునకు 2 వల సంవత్సరమునో జరిగెను. ఆగష్టునెల 2 వ తేదీన జరిగెను. కాలా సభా భవనమునందు ప్రాంతకాలము 7 1/2 గంటలకే కాంక్షాపథులగునామగారు మొదలుగా ననేక కృత్యములను చేసెను, ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థుల చేరువ నొడిచుకొనెను. రోజున జరిగిన కార్యక్రమములు గారు దేశభావముతో ప్రాంతభింపి, అభివృద్ధి యుగా నుపన్యసింపిరి. ఈ వాత ప్రధానోపాధ్యాయులు లగు యల్. స్వామి రాయలుగారు భాగ్యభోగమును చేసి, ఆటలయందు తేలికపట్టి కాలావిద్యార్థులకు సహాయముల నొసంగిరి పిమ్మట విజయ నాగి సంస్థావిద్యార్థులకు పుట్టించి చాలసామర్థ్యములను చూపింపి కార్యక్రమమును ముగిపాటచే సభాసభల నాంధ్రులనుండి వెంటనే చాలునందలుజేరి క్రీడామనుషుల కాడిరి. సమీపమున మిరాపూరుల బంపి వెళ్లి, క్రీడాకారికిని, మహారాజుగారికిని నందరము లిడుచు నాటియొక్కయు స్మృతిచేయబడియె.

ఈ పాఠశాల 1902 వ సం॥ మున జరిగిన మొదట మహారాజా కృష్ణరాజుగారి బహుమతిగా పట్టాభిషేక కృత్యము జరిగినది. రా. రా. ప్రె. యస్. ఆర్. సంబంధముగారిచే జెండుల పట్టణమున స్థాపించుట. అను దినావధిని గాంచుచు నిష్పదించి వెయ్యికిలె నెక్కువ విద్యార్థులనుండి. ఇంట్లను లోయర్ సెక్షన్లలో కలకే చెప్పి బసు వైసుమింపి అన్ని ఏ. వి. స్కూళ్ళమించి యెంచుచున్నది. ఇందు ఇంట్లను, సంస్కృతియు, కన్నడము, తెలుగు, అజమముగారు భాషల నభివృద్ధిలో భోధించుచున్నది, ఆంధ్రమున గొప్పభాషగా గొప్ప మొదలు లోయర్ సెక్షన్లలో పాఠము విద్యార్థుల బంధువులను, అంతర్భుంధులను, కడప, కర్నూలు, ఉత్తరప్రదేశ్, నెలయన్నగు తెలుగు దేశములనుండియు అనేక విద్యార్థులనుచేర్చి నున్నది. ఇట్టికాలము ఇంకను నభివృద్ధి, విద్యార్థుల కాయు గాగోపిత్రి శిష్యులను స్వశిక్షకులకు భగవంతుడు దయచేయుగాక.

గుడివాడ వార్తలు.

(ఒక విలేఖరునియొద్దనుండి)

కాలమానము.

గుడివాడ ఆ. పు. 1:— ఇచ్చట మానవులలో జలనుండి కలగజేయగల అద్భుతముగా నున్నది. ప్రజలకిచ్చట వైద్యసహాయము లెక్కువగుటచే ఎక్కువమంది జలనుండి తప్పించు కొనుచు యని పరిశ్రమించు పురజులపాలకు ప్రస్తుత మిచ్చట కలగజేయుచున్న, సామర్థ్యము వాస్తవ్యులగుట, దాక్తురు భాషాభివృద్ధి సహజము కలగజేయ ప్రతిఫలమునింపక ఏదసాదలను భేదమెంచక అర్థరాత్రియైనను కలరాగృహమున 1 గొప్పి స్వయముగాపరికిరించి బేషధము విడుచు న్నారు. వారి ఆవుపక్షము వడివెంటనే యాగోగము నిర్మాలులగుచున్నది. ఈ గ్రామమునగారి, చుట్టుపట్టు గ్రామములలో గారి యాగోగమును మానుపట్టు స్వంతద్రవ్యమును వ్యయపచి యుమారు 180 మంది గోగులకు ప్రాణదాతలై రనుటచే వారి భూతదయాభావము పరోపకాచింతన లెట్టివియోగను వరులకు విశేషముకాకపోదు. ఈ మొత్తములో పది పదియైదు గురు లెప్పు లెక్కింపగలదను కలెవులై యున్నారని వ్రాయుటకు విక్లిప్త సంఖ్యనుగొన్నది. పీరిగురించి ప్రతిగృహమునకు ప్రతిభిక్షయందును ప్రజలు పీరిదగ్గర దాక్షిణ్యములను గూర్చి ముచ్చటించుచున్నారు. పీరిపురవాసులకు నున్న పక్షమునుగలకు సంసిద్ధులైయున్నారట. విక్లిప్త ఆంధ్ర కరము. ఇచ్చటికి కలరాగోగమునాడు కానట్టి యింకెన్నగులు అయిదుగురు వచ్చియున్నారు. వారిలో యొకరివ్యాధిచే చనిపోయినది వ్రాయుటకు విక్లిప్త వివరమునుగొన్నది.

మానవులలో జలనుండి విశుదక వర్షము కురియుచున్నది. వ్యవసాయపుకాలి అగ్రభిక్షముగా నున్నది. కృష్ణవరద నది నది జలము భీతవహులగుచున్నది.

గోంగలభయము.

గోంగలభయము, కలరా వ్యాధి భీతకరము. ప్రజలకు పడించుచున్నది దొంగలభయముమాత్ర మింకను.

యు తగ్గక యదాప్రకారముగా నున్నది. ఎప్పుటికిప్పుడో చెప్పజాలను.

సత్యము ఉద్యోగములు.

ఇచ్చట రెండు సత్యములున్నవి స్వంతగృహములనలే ఉద్యోగము లుపయోగించు కొనుటకుతప్ప సాంఘికకంఠ మాత్రము నిలవ తావు దొరకకున్నది. కావున వైద్యకారు లీ సంగతి విచారించి త్వరలో లోపమును నివారించెదరని నమ్మచున్నాడను.

జాబులు.

I

జెండువాడ మునిసిపాలిటీ రోడ్లలపై

అయ్యా, నేను కృష్ణవరదలు చూడ ఈ నెల మొదటితేదీన జెండువాడ వెళ్ళియుంటిని. రైలుదిగ్గరనే కొండప్రక్కనుండి వచ్చు దుర్గంధము సహింపలేకుండెను. అక్కడినుండి అనకట్టవద్దకు వెళ్ళవలయునని నొడ్డుననే నడచి వెళ్ళితిని. ఏరోడ్డుమాచినను గట్టిరాళ్లు వైకెళ్లుకొనివచ్చి పాదములకు రక్తపాతము చేయుచుండెను. రోడ్డువైకె అడుగుడుగునను నీళ్లునలిచి బురదవీడ్చి దుర్గంధము కొట్టుచుండెను. ముఖ్యమైన రాజపీఠము సయితము వెంటకుప్పలు ప్రక్కలనుండుటయే గాక రోడ్డుమధ్యను గూడ పలుకావులందు గలవు. ఇంక కొంతసాయున్న ప్రదేశ మందలి మురుగునీటి విషయమై కర్ణింపవలయుగాదు. అన్ని పీఠము ఇటులనే యుండునాయన సంజేమామతో మరొకొన్ని పీఠము పరిశ్రమచేర్చి చూచితినికాని, యిదివరలో చూచిన పీఠాలే నీటికన్న కొంచెమెరుగని తోచినది. పాకవాండ్లు ఇంక నూన్పులేదేమోయని సంజేమామకుటకు నేనుచూచినది పలు 1-2 గంటలవధ్య నగుటచే నట్టి సంజేమామనకును నవకాశము లేదు. మరియు అక్కడక్కడ గడ్డి మట్టివగయిరా తుక్కుతో కూడిన కట్టమట్టితో రోడ్డువైకె గుంటలను పూడ్చివట్టు కనుపడుచున్నది. దానివలన అమితమైన మురుగువాసన గొట్టుచున్నది. నేను జెండువాడపీఠము లిరిగినంతవఱకు ముక్కుమీద గుడ్డకప్పకొనే తీరికలేనది యధాగ్రహము వచించుచున్నాడ. ఇరువైన జెండువాడపీఠములతోడు ముక్కునాల్చి వారిపనికూడ సహాయమైన ప్రజలకు ఆరోగ్యమెట్లుండును? దీనిని జట్టిమాడ జెండువాడ ముక్కునాల్చి ఎట్టిసితిలోనున్నదో చదువులే ప్రహింతురుగాక. ఒక్కదినము వేడుకకై వెళ్ళినవారికే యిట్టి లోపములు కనుపడుచుండ నికపురవాసుల కెన్నితెలియనో యూహింపవలెను. చెయిర్ మాన్యునగారు కాకొలెట్లు చేయుచున్న పని ఏమోతెలియదు. ప్రక్కన వెన్నకొండ వెట్టుకొని మంచి నీటికనలియుండి రోడ్డునట్టి నీటిలోనుండుట సమంజసముగాలేదు. గుంటూరులో చేసినటుల నడిబజారులలోని పీఠలను వెన్నుచేసి పాగుండును. ఈ వైవిధ్యములకు మునిసిపాలిటీవారు సావధానముగా నాలోచించితినియేర్పాటులనుజేయఁ గ్రాధితులు.

ఒక బాలుసారి.

II

ప్రాథమికధర్మ పాఠశాల, మదనపల్లె.

అయ్యా, నుమారు ముప్పది సంవత్సరములక్రిందట క్రిందేనున్న ఒ. లక్ష్మణశర్మగారిక ప్రాథమిక పాఠశాలను స్థాపించిరి. అతడు మృతినిండెన తరువాత పాఠశాలయొక్క యాజమాన్యము మరియొకమహానీయునివై బడెను. కొంతకాల మరకు ఆ పాఠశాలకు నడిక, దా జేరినందు ద్రవ్యమునిచ్చు సమయము దలపించినపుడు అనగా 1909 సం॥ మార్చి నెలలో పాఠశాలను మాసివేయబడెను. సాత్రిక శతాబ్దమునుండి విద్యగొప్పును సత్కార్యము చేయుచుండిన యా పాఠశాలను అనామికమై నశింపజేయుట శోచనీయమని రెలచి హెచ్. ఆర్. శేషప్ప (ప్రస్తుతము పెనుకొండలో వీలుగానున్నాడు), డి. జయరంగరావుగారు క్షేదరు, మదనపల్లె, యం. రామరావుగారు, అను మువ్వరుగూడి ఆపాఠశాల నెట్లయిన దాము జరపులాగున జేయవలయునని నిశ్చయించిరి. ఇట్లు నిశ్చయించి యొక సంఘమేర్పరచి (అది యిటీవల రెడమరు కాబడినది), అనాథ బాలురకు విద్యనుచిత్తుగ గణపవలయుననెడి వారి ముఖ్యోద్దేశ్యమును నెట్లడికేసిరి. ప్రస్తుత విపాతకాలలో నాలుగుతరగతులు మాత్రమున్నవి. యిచ్చటనే యేడుతరగతుల వరకు ఏర్పాటుచేసి, యావిద్యతోకూడ నొకచేలిపని నేర్పనను నేర్పిన బాలురు పాఠశాలను విడిచినతోడనే తమ స్వశక్తిని నమ్మకొని గౌరవముగ బ్రతుకునట్టి మార్గమును జూపవలయునని యాసంఘమువారి ముఖ్యోద్దేశ్యము. ఇదివరకే పాఠ

శాల నెలచందాలవల్ల జరుపవలయునన్న కానిపని. దానికేకాశ్చిత్త మగునేర్పాటు నొకటిజేయదలచి నొకముద్రాక్షరశాల నేర్పి అచి తన్మూలమున వచ్చు ద్రవ్యమును పాఠశాలకై వినియోగించవలయునని యా సంఘమువారి అభిప్రాయము. ఈ పాఠశాలనుండుటకై నొకగృహముతావశ్యముగా నున్నది. ఈ రెంటికి పదివేలరూపులు గావలసియున్నది. కావున, డి. మహానీయులారా, దయచేసి, వేలికలనధరించి, స్వాభిమాన మించుకైనను లేరి అనాథబాలురను అంధకారమునుండి దొలగించి తమ స్వశక్తిచే జీవనముచేయునట్టి ఆశ్రయము గలిగిన పాఠశాలచేయు భారము మీదిగాన యీసత్కార్యమునకై మీరు మీకు దోచిననంత ద్రవ్యసహాయము చేయవలయునని కోరుచున్నాము. ఏ. వి. స్కూలు కమిటీ సెక్రటరీ యం. రంగారావుగారిపేర మదనపల్లెకి బంపవలెను. మదనపల్లె, హెచ్.ఆ. శేషప్ప, డి. జయరంగారావు.

ఉత్తరరామచరిత. ౦౨౦౦

అభినవమోహనము. ౦౨౨౨

ఈరెండును మనోహరములయిన నాటకములు.

ద్వివేది, బ్రహ్మానందశాస్త్రి. తుని-గోదావరిజిల్లా

The Popular Bank. Rawalpindi. Liquidator's Report.

LAHORE, August 3.—On the 26th May last the provisional Liquidators were appointed in connection with the affairs of the Popular Bank Ltd., Rawalpindi, of which Gopichand Kapur was the Managing-Director. The Bank had formerly 15 branches but nine had been closed before liquidation commenced. The provisional Liquidators recently presented a report to the District Judge, Rawalpindi, which showed that the liabilities of the Bank extending sums due to share-holders and contributors were nearly four and half lakhs. The Liquidators reported that the assets shown were to a large extent fictitious.

Judge's Order. The District Judge has passed orders confirming Shivram, pleader, and Bhagatram Sawhny, Manager of the Northern Bank, as official liquidators for compulsory winding up of the Bank remarking at the same time that the affairs of the Bank had been carried on in a disgracefully careless and haphazard manner and that the Bank from the first had been one of mere show.

Indian Commission Agency. Compulsory Winding Up Ordered.

Justice Shadilal passed orders on Saturday last ordering compulsory winding up of the Indian Commission Agency, Ltd., Multan, and asking the Special District Judge thereof to appoint a liquidator.

Mr. Eardley Norton. A Private Visit to Sarala Debi.

Mr. Eardley Norton, Calcutta Barrister, who came in connection with the murder case appeal before Justices Johnstone and Scott Smith, Vacation Judges, to-day has left Lahore after paying a private visit to Sarala Debi Chowdhurani here.

Improved Railway Traffic.

SUKKUR, August 3.—Situation between Zahirpur and Chachran has improved and water subsided. Passengers, luggage and parcels are being transhipped now by means of trolleys between Jajjah, Abbasian and Chachran.

All-India Weather.

SIMLA, August 3.—The rainfall due to the Arabian Sea current largely concentrates in the Central Provinces, Bihar and Orissa, while the Bay current is active over the whole field. In Kashmir the disturbance has given a scattered rainfall, and the temperature there is very low. Rainfall has been nearly general in Burma, Bengal, Bihar and Orissa, east United Provinces, Central India west, Central Provinces and Konkan, and local in Assam, northwest United Provinces, Bombay, Deccan, Hyderabad and north Madras coast. A few talis also have occurred in the north Punjab, Kashmir, Gujarat, Mysore, Malabar and Southeast Madras. The Chief amounts are —Port Blair and Bassien one and half inches, Tavoy 2, Moulmein 4, Toungeoo 3, Akyab 7, Thavetmyo one and half, Minbu and Maymyo 2, Mandalay 3, Bhamo, Myitkyna and Dhubri 1, Dibrugarh and Gauhati 1 1/2, Cherrapunji 6, Cox's Bazar 5, Chittagong 3, Naranganj and Dinajpur 1, Berhampore, Darjeeling and Sambalpur 1 1/2, Hazaribagh and Daltonganj 2, Gaya 3, Naya Dumka and Gorakpur 1 1/2, Lucknow and Bahriah 2, Chakrata 1 1/2, Murree 1, Jubbulpore 2, Pachmarhi 1 1/2 and Raipur and Belgaum 1.

FORECAST:—Some increase of rain in the Punjab and Rajputana with decrease in east United Provinces.

Indian Ocean Report

Pressure has risen at Mauritius but is still below normal there and Zanzibar and Seychelles. Variable winds are reported from Zanzibar. These conditions are favourable for the Bay but not for the Arabian Sea current.

THE EUROPEAN WAR.

FOREIGN TELEGRAPH SERVICES STOPPED.

WILD RUMOURS AFLOAT.

Precautionary Measures in India.

STRICT NAVAL ORDERS.

MOBILISATION AND RECRUITMENT GOING ON APACE.

The whole European situation is hid in the dark. No telegrams have been received since mid-day 3rd. Wild rumours are floating in the air in India. It is satisfactory to know that India's Financial position is secure. The Government is making prompt arrangements for the due discharge of Exchange responsibility. The issue of gold for internal circulation has been cut down. Precautionary preparations are going on apace. Marine Pensioners are being enlisted for Naval Service. Members of the Royal Naval Reserve have been ordered to report themselves. The ports are all guarded, and ships are warned against possible contingencies. The German Consul has departed. The French are mobilising in their territories. Indian trade has been adversely affected. As we go to Press we hear the English Ministers were one hour and a half in the Cabinet Meeting and departed with anxious faces.

The British Cabinet.

Ministers Left Looking Anxious.

LONDON, August 2.—The Cabinet meeting lasted 1½ hours. Ministers left looking anxious.

(Associated Press Agency.)

Precautionary Measures in India.

ROYAL INDIAN MARINE ORDERS.

To Officers and Men of Royal Naval Reserve.

BOMBAY, August 3.—The following orders by Captain G. S. Hewett, R. L. M., Officiating Director, Royal Indian Marine, and Registrar of Royal Naval Reserve, are issued:—All officers and men of the Royal Naval Reserve who are at Bombay are to report themselves on the earliest possible date at the Marine Office in the Royal Indian Marine Dockyard between the hours of 10 A. M. and 12 noon.

To Pensioners and Men of Mercantile Marine.

Naval pensioners and men of the Mercantile Marine who wish to volunteer for service in fleet are to apply in writing to the Director of the Royal Indian Marine, who will forward them if their services are required.

Port Officer's Notices.

Strict Instructions.

SAY, August 3.—The Port officer of Bombay has issued notice stating that any vessel leaving the port must obtain a permit from him is liable to be fined upon by the Port Officer. Further notice from the Port Officer runs:—Notice is hereby given that on or after this date all or any of the following lights within are liable to be extinguished without further notice issued—Dolphin Rock, Larker Beacon and Uran Beacon. A notice also has been issued setting forth the regulations that are to be observed by all shipping using Ports (His Majesty's ships and vessels of Royal Indian Marine being exempt). Mariners are warned that they must submit to an examination by the Inspection Vessel stationed at the entrance of the Harbour and that the batteries have orders to fire upon any vessel, which fails to comply with the instructions which deal with all the classes of vessels and boats entering or leaving the harbour and with all the craft moving within the Port.

Government Paper.

JULY AND AUGUST SETTLEMENTS.

Heavy Losses for Bulls

BOMBAY, August 1. July settlement of the Government paper took place at 94-1 and the market closed 92-8 for August settlement, causing heavy losses for bulls.

Wheat Gone Up.

Wheat has gone up three per cent.

Has Germany Declared War?

A SENSATIONAL MESSAGE.

Bengal Governor's Abrupt Departure.

CALCUTTA, August 3. The following message was received this evening from Dacca:—H. E. the Governor and the Chief and Private Secretaries have abruptly left Dacca for Calcutta this noon. The staff will follow tomorrow. The Council Meeting and all other programme of business have been stopped. The decision to leave was taken, it is understood, after the receipt of a tele-

graphic message at about 11 A. M. Rumours are current here that Germany has declared war. The news has been received here with the greatest concern.

A Wireless Message.

German Cruiser Sunk

The "Empire" hears from a certain source, though not yet authenticated that a wireless message was received in Calcutta yesterday to the effect that a German Cruiser approached within three miles limit of the east coast of England, Harwich, and was promptly engaged.

The message added that the German boat was eventually sunk by a destroyer.

[This statement was published for what it was worth and with all reserve as it was impossible to authenticate it.]

Another rumour prevalent in Calcutta is to the effect that heavy firing had been recently heard in the North Sea off Norfolk coast. The air is thick with rumours. A German, it is said, has received the news of Italy throwing in her lot with France.

The Viceroy's Assurance.

To the British People.

SIMLA, August 3.—In view of the present crisis an assurance obtained from the Viceroy has been cabled Home to the effect that the people of England can count on every man and every gun of the Army in India, whether British or Indian, if need arises and that England may remain confident in the loyalty of the people of India to cope with any enemy that may arise.

The Viceroy Returns to Simla.

The Viceroy returns to Simla leaving Dehra Dun to-night.

The Exchange Market.

Government's Announcement.

The Government of India announce with the Secretary of State's approval that they will support exchange by all means in their power selling sterling bills on London weekly commencing next Thursday at Calcutta, Bombay and Madras at one and three pence and twenty nine thirty seconds per rupee (and telegraphic transfers at one and three pence and thirteen sixteenths) on to a maximum limit of one million pounds sterling weekly. No single bill is to be for less than ten thousand pounds sterling, secondly, in view of concerning all available resources for the support of exchange the Government of India forbid from the 4th instant, issues of gold from currency offices or treasuries in amounts less than ten thousand pounds sterling to any individual applicant.

The Banks' Position.

LAHORE, August 3.—Messrs Boulton Bros., Bankers, Old Broad Street, London, have telegraphed out to the Alliance Bank of Simla, with which institution Boulton Bros. are intimately related, as follows:—Foreign outlook altogether bad, but banking position in the city very sound.

The Naval Reserve.

Officers Notified.

CALCUTTA, August 3. The Members of the Royal Naval Reserve, mainly officers in the B. I. and P. O. Shipping lines, have received intimation to report themselves in the event of war. They will be used to command transports and in such other ways as may be necessary.

The Markets.

Tea Sales Indefinitely Suspended.

To-morrow's tea sale has been cancelled and future sales have been indefinitely suspended.

At a meeting of the Indian Tea Association of the Calcutta Committee held to-day, it was decided to postpone to-morrow's tea sale indefinitely. The main factor in regard to tea and other produce in Calcutta was the attitude taken by the Exchange Banks. Shippers were all dependent on them for managing their finance and the tea sale had been postponed because the Banks were unable to take shippers' bills at present. The fact of to-day being a Bank holiday in Britain complicated matters a trifle more. Commerce in Calcutta is practically at a stand still.

The Jute Market.

Mr. R. M. Gurver of Messrs. Bird and Company was informed that jute was absolutely a dead letter and that gunny brokers were thinking of closing the market. The jute merchants do not know where they are and though there are a few orders from America they have had to decline them. The jute merchants expect a blank as long as war lasts.

The Coal Market.

The coal market in the opinion of Mr. W. L. Wanklyn of Messrs. Andrew Yule and Company and Bengal Coal Company is likely to remain firm. Most of the best class of coal is contracted for up to the middle of next year.

Shipping Hung Up.

Mr. Wanklyn also said that shipping was hung up. The s.s. "Numidia" and Austrian Lloyd Boat which should have sailed yesterday remain in river. Vessels going Home however should be all right so long as Italy remains neutral.

A Russian Warship at Colombo.

Mr. Wanklyn mentioned that a Russian warship was stationed at Colombo.

Port Precautions.

At Karachi.

KARACHI, August 3.—All ship owners and shipping agents in Karachi have been advised that their vessels should until further notice be timed to arrive at the Port during the hours of daylight only. They have also been informed that delay to their ships will be avoided by their giving immediate notice to the Port Officer with particulars of appearance and tonnage etc., to facilitate recognition by the examining officers at the entrance to the Port.

Rise of Prices.

There was a slight rise in sugar prices owing to the stoppage of Austrian exports. Business in the share market was practically stopped. If the war continues long there will also be a famine in French wines and German beer, but at present local firms hold good stocks of these desirable beverages and promise not to increase their prices.

The German Consul.

Leaving Bombay.

BOMBAY, August 3.—Notice has been issued that the German Consul and wife are sailing for Europe on Tuesday in the Austrian Lloyd Steamer "Franz Ferdinand." The affairs of the German Consulate will be undertaken by the American Consul.

TELEGRAMS.

The Mail Services.

Austrian Lloyd Suspended

The Austrian Lloyd Company has decided to suspend service from Trieste to Bombay. Their steamer "Gablonz" will not sail from Trieste to India to-morrow according to programme and after the "Franz Ferdinand" leaving this there will be no Austrian Lloyd steamers in these waters.

BOMBAY, August 3.—The Austrian Lloyd steamer "Marnenbad" sailed on Saturday last for Trieste. After departure a message was received by the Austrian Lloyd Agent here stating all their shipping must be suspended at present. The sailing of their steamer "Franz Ferdinand" which should have left to-day for Trieste has been postponed until further orders. The German Consul in Bombay and his wife were to have sailed for Germany to-day by this boat.

The P. and O. Service.

There were rumours to-day that the P. and O. Company were considering the advisability of sending the next mail boat Home round the Cape instead of through the Mediterranean, but the Company's Superintendent here says no such suggestion has been made.

Frenchmen in India.

Ordered to Proceed Home.

The French reservists in Bombay of which there are about 25 have received orders to proceed Home by the first available steamer.

Notice of Mobilisation.

KARACHI, August 3.—The French Consular Agent in Karachi has received the following official despatch:—"A general mobilisation has been ordered from Sunday, the 3rd August. Notify all French citizens concerned that they have to join the colours as quickly as possible."

Excitement in Lahore.

LAHORE, August 3.—The war has produced great sensation here. The people are wildly speculating as to what the guarding of wireless telegraphic points at Minto Park by soldiers here could mean.

A Government Notification.

To "Support Exchange.

The following notice has been issued from the Accountant-General's Office, under date August 3rd.—

The Government of India announce with the approval of the Secretary of State that they will support Exchange by all means in their power. In pursuance of this policy they will sell sterling bills on London from this week onwards and until further notice up to a maximum limit of one million pounds sterling a week at the rate of sh. 1-3 29-32d. the rupee. Any applicant to whom an allotment is made can at his option instead of bills receive telegraphic transfers at a rate which is fixed for the present at sh 1-3 13-16d. the rupee for amount allotted to him or any portion thereof provided that the intention to exercise such option has been intimated in his original application. The amount of bills issued will be in multiples of £ 1,000 and no single bill will be issued for a smaller amount than £ 10,000. Bills will be issued at Calcutta, Bombay and Madras. All applications should be addressed to the Controller of Currency at Calcutta and should reach him not later than 12 noon standard time on Thursday in each week beginning from the current week. Applications may be made by telegram. Supplementary detailed instructions will be issued by the Controller of Currency.

Gold Issue Limited.

Secondly in view of the necessity for conserving available resources for support of Exchange the Government of India direct that for the present no gold shall be issued whether from the Currency Offices or Treasuries in amounts of less than £10,000 for any individual applicant. This condition will have effect from Tuesday August 4th.

The "Englishman's" Comment.

CALCUTTA, August 3.—"Englishman" in a leading article to-day emphasises the fortunate financial position of India to meet the present financial crisis and points to the strength of the money market here and the resources of the Indian Government both here and at Home. Presidency Banks and it is believed the powerful Exchange Banks also hold unusually large liquid balances and what is even more important for present purposes, the Government of India are in possession of substantial resources in gold. Article continues—One remarkable feature of the present monetary situation is that the discount rates of Banks of Bengal and Bombay still stand at three per cent. as compared with phenomenal rate of ten per cent. in London. Article declares that rapid fall of exchange during last week cannot be attributed to conditions within India.

A Message of the European Association.

Assurance of Intense Loyalty and Devotion.

CALCUTTA, August 3. The President of the European Association has telegraphed to the Home Office as follows:—"President of the European Association respectfully requests you to convey to proper authorities in England, the full assurance of intense loyalty and devotion of all British members of European community in India."

TELEGRAMS.

OFFER OF MILITARY SERVICES.

In Defence of the Empire.

They are ready to place their best services at His Majesty's disposal at this time of serious crisis and to take up arms in defence of the Empire if required to do so.

The Exchange Question.

Satisfaction at Government Announcement

Satisfaction is expressed here by the prominent merchants at the Government of India's announcement concerning the Exchange. The telegraph rate is considered low but justified by circumstances.

STOCK EXCHANGE CLOSED.

Government Paper Stagnant.

Stock Exchange has been closed indefinitely. Government paper is stagnant but small pieces exchanged hands at 94½.

Gold and Silver for Notes

At the Currency office to-day there was a considerable activity mainly among Marwaris to change notes for gold and silver.

Austrian Consul Notified.

All to Join Colours Forthwith.

RANGOON, August 3.—The Austrian Consul in Rangoon has been notified that all Austrians and Hungarians have to join their colour forthwith.

Amnesty Assured.

Amnesty is assured to those who escaped serving or deserted, provided they leave at once.

Continental Shipments Discontinued.

RANGOON, August 3.—Agents of Bibby and Patrick Henderson lines have received orders from Home offices to discontinue booking continental shipments.

Mobilisation of Royal Naval Reserve.

A Special Admiralty Order.

A special Admiralty order issued to-day notifies mobilisation of Royal Naval Reserve, and enjoins all men in Royal Navy Reserve to report themselves without delay.

All Troops Held in Precautionary Stage.

All troops in Rangoon are at present held in the precautionary stage.

Recruitment of Volunteer Corps.

Appeals Readily Responded.

CALCUTTA, August 4.—Appeals for recruits to the various Calcutta Volunteer Corps have met with ready response.

Details.

A mercantile company has been started for European trades assistants in connection with Calcutta Volunteer Rifles, and recruits are joining the new naval corps of Port Defence Volunteers. Mr. Alec Marsh, Secretary of European Defence Association publishes the appeal for a corps to be composed of veterans between ages of forty-five and fifty-five. Calcutta Light Horse and other corps report gratifying enrolment.

Telegraphic Notices.

Indo-route to Europe interrupted Stop telegrams. Via Eastern only are accepted at senders risk.

LATER.—Deferred Foreign and Week-end Cable Telegrams will not be accepted till further orders.

Real Signature Insisted.

All Private Foreign Messages must be signed by real name of the sender and that this name must be included in the text.

Credit Bank Cases.

The Second One.

Trial of Jaffer Joosab and Another Begun.

BOMBAY, August 4.—At a further sitting of the Criminal Sessions of the Bombay High Court yesterday commenced the trial of Jaffer Joosab and N. R. Mistry, lately Manager and Auditor respectively of the Credit Bank (now in liquidation), on charges relating to the balance sheet and the profit and loss account of the Bank for the year ending 3rd December 1910 which is alleged to be false, before the Presiding Judge, Justice Hayward, aided by special jurors. Mr. Jardine, the Advocate General, in opening the case for prosecution explained the section relating to the offence of criminal breach of trust and elucidated the facts for prosecution point of view. He said that the auditor's duty was to see that a correct statement of accounts was placed before the shareholders. Evidence was then called, first witness being Mr. H. G. Coque, Chartered Accountant, who deposed to various details in accounts. His evidence had not been concluded when the Court rose.

TELEGRAMS.

Shahpur Murder Case.

Capital Sentence against a Zamindar.

Charge Withdrawn on Appeal.

Mr. Eardley Norton, Barrister, Calcutta, appeared before the Vacation Bench of the Chief Court to-day in a murder case from Shahpur on behalf of Narain Singh, a rich Zamindar, who appealed against the capital sentence passed by the Sessions Judge there. The Government Advocate entered a "nolle prosequere" and the appellant was accordingly discharged.

The Indian Press Act.

A Statement in the Commons.

Support During Budget Debate Promised.

LAHORE, August 3.—The "Zamindar" publishes a telegram sent by Zafar Ali Khan, its Editor, from London dated August 1st. It runs as follows—"In the House of Commons before the Liberals I made a statement about the Press Act. They promised support during the budget debate."

The Decca Political Murders.

House Searches in Calcutta

No Arrests.

Calcutta, August 1.—Eight houses were searched in Calcutta yesterday in connection with the recent political murders at Dacca and Chittagong including the Medical College Students Mess. Four of the other houses were Students' Messes. There were no arrests, but some documents were seized.

The Late Lady Hardinge.

A Memorial Meeting.

AT SIMLA.

Contribution to the Women's Medical College.

LAHORE, August 1.—An informal preliminary meeting of the leading citizens of Simla, attended by both the Europeans and Indians, was held this morning under the presidency of the Hon'ble Sir Arthur Kerr. It was decided to raise money by public subscription for the late Lady Hardinge's memorial and contribute the sum towards building and equipment of the Women's Medical College at Delhi, the foundation of which was laid by Lady Hardinge at Delhi last cold weather and in which Her Excellency took keen personal interest. A public meeting will be held for this purpose in a few days' time and Sir Michael O'Dwyer, Lieutenant Governor, Punjab, will be requested to preside.

At Bombay.

BOMBAY, August 4.—A preliminary meeting of the representative and leading citizens of Bombay was held yesterday in the Municipal Council Hall to consider what steps should be taken to raise a memorial to the late Lady Hardinge. Sir Basil Scott, Chief Justice, presiding. It was resolved to request the Sheriff to convene a public meeting at the Town Hall to give expression to the feelings of profound sorrow and consider the proposal for associating the public of Bombay for raising a worthy memorial. The meeting will be held on the 13th instant. His Excellency will preside.

Central Provinces Legislative Council.

First Meeting.

NAGPUR, August 3.—It is notified that the first meeting of the Central Provinces Legislative Council will be held on Monday the 17th instant in the library room of the Secretariat Buildings as the Council building is not yet ready. The room in which the Council is to sit will hardly accommodate a hundred people and it appears that a very selected number of visitors will be allowed. The following gentlemen are said to have been nominated as non-official members of the Council (1) The Chief of Sarangarh State, (2) Nawab Sahmulla Khan of Berar, (3) Sir Bepin Krishna Bose of Nagpur and (4) Sir Kastura Chand Daga of Kamptee.

Rangoon News.

Lieutenant-Governor's Tour

Alterations in the Original Programme.

RANGOON, August 1.—The Lieutenant-Governor has altered the proposed tour. His Honour leaves for Bassem on the 4th by a special train and returns to Rangoon on the 9th. Visit to Myaungmya is cancelled. He then leaves again for Mandalay and Maymyo, reaching the latter on the 13th.

A New District.

With effect from the 1st August, a new district has been formed in Mandalay District called Putao District with headquarters at Putao, a newly administered area north of Myitkyina District.

3 3 3 3

